

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átmeneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**, az OMGE igazgatója.
Felöltsé szerkesztő: **Buday Barna**.
Társzerkesztő: **Konkoly Thege Sándor dr.**

Szerkesztőség: **Budapest, IX., Köztelek-utca 8.**
Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: **Budapest (Köztelek), IX. ker., Üllői-út 25. szám.**
Telefon: József 99-31, József 99-32.

Előfizetési ár negyedévre 60 korona, OMGE tagoknak negyedévre 40 korona.

TARTALOM:

Miniszterváltozások.
Megegyezés a kenyérellátás kérdésében.
Kulturát a falvakba!
Motorikus generátorgáz kukoricacsutkából.
(Ország János.)
Állami ménck magánkezelésben. (Döhrmann Henrik.)
Az Alföld befásításának kérdéséhez. (Schülerszky Károly dr.)
A cukorrépaág kérdéséhez. (Baross László.)
Új rendeletek.
Könyvismertetés.
A szentesi munkahiány okai.
A „Falu” Szövetség balatonfüredi gyűlése.
Rubinek Gyula miniszter bucsuja.
Vegyes közlemények.
Térszé. Kereskedelem.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület földművelési és növénytermelési szakosztálya által f. é. augusztus hó 30-31-én **Mikospusztára** rendezendő

tanulmányi kirándulásra.

Az OMGE földm. és növénytermelési szakosztálya **Zierer Ernő** Mikospusztai (Zala megye) gazdaságába az ottani **burgonyaöntöző telep** berendezésének, az öntözés módjának és eredményeinek, valamint a **burgonyafeldolgozó-üzemek** (burgonyahengermalom, burgonyaszárító) megtekintésére tanulmánykirándulást rendez. A kiránduláson résztvehetnek a szakosztálynak tagjai és amennyiben a jelentkezők száma ezt megengedi, az OMGE más tagjai is. Jelentkezni az OMGE titkári hivatalánál legkésőbb f. hó 25-ig lehet. Az elhelyezés miatt 30 tagnál több nem vehető fel, azért a jelentkezés sorrendje lesz irányadó.

Indulás aug. 30-án (hétfőn): I. Budapest kel. p. u. délelőtt 7-15-kor Győr-Szombathelyi vonaton Sárvárra. Érke. 4-30-kor. Átszállás **Mikosp** felé. Érke. 6-30-kor. II. Budapest déli vasút 7-25-kor délelőtt Nagykanizsa-Szombathely felé. **Oszkó** állomásra. érke. 8-10-kor este, honnan kocsin 1 óra Mikospusztára. III. Budapest kel. p. u. 6-30-kor délelőtt Balatonfüreden át Tapolca—Ukk—Türje—Zalabér (kétszeri átszállás). Onnan kocsin.

Résztvenni kívánó tagjaink egyszersmind azt is jelentsék be, mely utvonalat kívánják igénybevenni, hogy megfelelő számú kocsit állhasson az érkezési állomásokon rendelkezésre.

Budapest, 1920. augusztus hó 9-én.

Desseffy Aurél gróf s. k.
szakoszt. elnök.

Egyről-másról.

(Miniszterváltozások. — Megegyezés a kenyérellátás kérdésében. — Kulturát a falvakba.)

Miniszterváltozások.

A földbirtokreformról szóló törvényjavaslaton a múlt héten elvégezték az utolsó simításokat, amelyek a középirtokok számára fokozott védelmet biztosítanak. Ezek után a törvényjavaslat teljesen elkészült és értesülésszerűen a legközelebbi időben a nemzetgyűlés elé terjesztik.

A földreform tárgyában történt megegyezés formaszere elintézését után bekövetkezett a miniszteri tárcákban az a változás, amire nézve már a Teleki-kormány megalakulásakor megtörtént az elvi megállapodás. A kormányzó **Rubinek Gyula** kereskedelemügyi minisztert felmentette a földművelésügyi minisztérium ideiglenes vezetésétől és nagyatádi **Szabó Istvánt** kinevezte földművelésügyi miniszterre, a közlelmezési minisztérium vezetésével pedig **Vass József dr.** nemzetgyűlési képviselőt bizta meg.

Ez a miniszterváltozás nem meglepetés, el voltunk rá készülve és ha be is látjuk, hogy bizonyos méltánylást érdemlő politikai szempontok ezt szükségessé tették, még sem tudunk belenyugodni abba, hogy feszült politikai helyzeteket a szakszerű kormányzás rovására oldjanak meg és ily okokból keljen egyes miniszteri tárcáknak leghivatottabb vezetőjüktől megválniok.

Végtelen sajnálattal látjuk **Rubinek Gyula** távozását a földművelésügyi minisztérium éléről, akit multja, tudása és rátermettsége egyenesen predestinált erre az állásra. A lehető legnehezebb viszonyok között került a földművelésügyi miniszteri székbe, de kivételes egyénisége ezekkel is meg tudott birkózni. A bonyolult bel- és külpolitikai viszonyok, az ország konszolidációjának megteremtése nagy mértékben igénybe vették munkacerejét és idejét, így viszonylag kevesebb

gondot fordíthatott a szoroson vett földművelésügyi közigazgatásra. De még így is a mezőgazdasági téren nemesak fenntartó, hanem fejlesztő és alkotó tevékenységet tudott kifejteni, aminek maradandó emlékei lesznek elsősorban a mezőgazdasági kamarák.

Különösen elévülhetetlen érdemeket szerzett a már régóta napirenden levő, nagy ellentéteket kiváltó és rendkívül kényes kérdésnek, a földreformnak előkészítése és megoldása körül, amely kérdésben a két szélsőség kiegyenlítőjévé vált. Minden nehézség ellenére az ő erős egyénisége ezt az annyira fontos kérdést a demagógia és pártpolitika káros kihatásaitól meg tudta menteni és böles előrelátással olyan megegyezést hozott létre, amely a földreformot remélhetőleg az ország boldogításának eszközei közé állítja. Ezért azt, hogy a földreform törvénybe iktatása és gyakorlati végrehajtása politikai okokból nem maradhat kezeiben, őszinte sajnálattal látjuk.

De amidőn **Rubinek Gyula** megválik a földművelésügyi miniszteri tárcától, csak ideiglenesen veszünk tőle bucsut ebben a minőségében, mert meg vagyunk győződve arról, hogy idővel újra visszakerül arra a helyre, ahonnan a leghasznosabb működést fejtheti ki az ország érdekében. Egyébként biztosan tudjuk, hogy nagy közigazdasági tudásával és széles látókörével mint kereskedelemügyi miniszter is megállja a helyét és módot talál rá, hogy ez állásában is hasznosan szolgálhassa a szívéhez nőtt mezőgazdasági érdekeket.

A földművelésügyi tárcát utódjaképpen nagyatádi **Szabó István** vette át, aki mögött már nagy politikai mult és gyakorlat áll, ami meg fogja könnyíteni helytállását a rá váró nehéz feladatok között is. A földreform kérdésében álláspontja és munkaterve már le van szögezve, a közös megállapodás alapján elkészített törvényjavaslatban, amelyet ő fog benyújtani és képviselni a nemzetgyűlés előtt. A legutóbbi tárgyalások folyamán államférfiúi belátásról tett tanúságot és ez bizonyára el fogja oszlatni ama bizalmatlanság jó részét, amelylyel tervezett minisztersége előzőleg több oldalról találkozott. Reméljük, hogy hazafias működése annak még maradványát is meg fogja szüntetni és szakszerű munkássága is elismerést fog számára szerezni. Az ország mezőgazdaságának haladása és boldogulása érdekében kifejtendő közérdekű

Ekét, boronát, vetőgépet, háromtagu hengert, szecska-vágót, répavágót, darálót, kultivátort, rostát, triórt raktárról szállít, elsőrangú kivitelben a Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 29. sz.

Mai számunk 16 oldal.

Egyes szám ára 5 K.

ezen a téren immár nem korszerű jelszó, hanem egyszerűen elkerülhetetlen kényszerűség.

Az utóbbi időben sok szó esett a faszén-tüzelésű generátorgázmotorokról, mint amelyek tüzelőszert, a faszenet, magunk termelhetjük. De ne áltassuk magunkat. Megcsontított országunkban régi erdőterületeinknek csupán 17%-a maradt meg. Tehát a legerélyesebben fásítanunk kell, a faszénégetés pedig csak igen szűk korlátok között lehetséges, az átmeneti zavarok leküzdéséért, vagy konjunkturális előnyökért erőszakolni az ésszerűségbe és a legelemibb gazdasági elvekbe ütköznek.

Mindezekkel szemben van mintegy 1.700.000 kat. hold kukoricánk, amely holdankint kb. 10 q kukorica mellett ad még vagy három q száraz esutkát is. Egyelőre a széniténél nem több, mint 20% szénkihozattal tétélezve fel, kat. holdankint 60 kg. csutkaszénre számíthatunk.

Nehogy a kérdés tiszta szemléletét eltorzítssam, nem számítom ki az évenkénti közgazdaságunk rendelkezésére állható csutkaszén mennyiségének értékét koronákban, hanem inkább a következő egyszerű példákat mutatom be.

Egy 1000 kat. holdas gazdaság 200 kat. hold kukoricája legalább is 120 q csutkaszén szolgáltat. Megfelelő biztonsággal számítva a generátorgáz-motor szénfogyasztását is óralóerőnkint 0,6 kg.-ban, ez a 120 q csutkaszén elegendő egy 10 lóerejű motornak az év 200 munkanapján át, napi 10 óras teljes megterhelésű üzemére. Ugyanezt az évi teljesítményt benzinnel, az óralóerőnkint 0,35 kg. szokásos benzinfogyasztást véve alapul, 7000 kg. benzin felhasználásával fejtené ki. Ez pedig, kg.-kint 30 K. benzinár mellett, 210.000 K.-ba kerülne.

Az előbb példával vett 200 kat. holdról nyerhető 120 q csutkaszén generátorgáz-motoros szántóberendezéssel, kat. holdankint 35 kg. szénfogyasztást véve alapul, legalább is 350 kat. hold felszántására elegendő.

Hasonló számítás alapján kiderül, hogy gáz-motoros lokomobillal a példával vett gazdaság 40-50 vagon gabonájának kieszéklésére ugyancsak mintegy 40-50 kat. hold csutkaszénre elegendő.

Ezek szerint nem kisebb a kérdés jelentősége a kisbirtokok körzetében sem. Benzinlokomobiljainak generátorgáz-üzemre való szakszerű és tökéletes átalakítása után esélyüket elvégezhetik függetlenül a benzinbeszerzés kockázataitól és rendkívüli költségeitől a maguk termelt csutkaszénükkel.

A generátorgáz-motoros vasműrlő malmok a csutkaszéntüzelés bevezetésével, a legcsekélyebb átalakítás szükségessége nélkül, évenként száz-ezrekre menő tüzelőszertüzelés megtakarítást érhetnek el.

Bizonyára lesznek, akik mindezeket kétkedéssel fogják fogadni. Érthető a kétkedés, mert ez a perspektíva valóban erősen kápráztat. Bizonyos azonban, hogy a problémának minden irányban való kifejlesztése siralmas közgazdasági helyzetünkben halasztást nem tűr. Erre rá kell vetnie magát az állami szakintézményeknek és az érdekelt gépgyáraknak éppen úgy, mint az elsősorban érdekelt gazdaközönségnek is.

Ordódy János,
miniszteri osztálytanácsos.

A mézelő méh élete és tenyésztése.

Krancher Oszkár művéből ford.: Hutter Rezső.
Ara bérmentes küldéssel 31 K. "Patria" r.-t.
könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

LÓTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Döhrmann Henrik.

Állami ménék magánkezelésben.

Az állami ménetelek intézménye olyan alakban, aminő az a nagy összeomlást megelőző, legutóbbi időszakban volt, már nem felelt meg a köztenyésztés haladó irányu, jogos követelményeinek. Ezt az országos lótenyésztés legfőbb intézősége is belátta s ezért átmenetét keresett egy célszerűbb, helyesebb rendszer felé azzal, hogy az állami ménék egy részét a háború folyamán méntartó vállalkozóknak — magánosoknak és községeknek — tartásra kiadta.

A méntartási rendszer lényege abban áll, hogy a vállalkozó gazda a tartásra kivett (rendszerint két) mént szerződésileg több (5-6) éven át köteles, azoknak jókarban való tartása mellett, a köztenyésztés szolgálatába állítani, vagyis bárkinek kancáit meghatározott díj mellett kívánatra megfedeztetni. A tartási idő leteltével a méneteleknek jogában áll — aszerint, hogy korosabb ménről van-e szó, vagy pedig fiatalabból — a mén! a vállalkozónak mintegy jutalomképpen végleges tulajdonába átengedni, illetőleg egy másik, fiatalabb vagy idősebb állami ménnel kicserélni, hasonló feltételek mellett.

A vállalkozó gazda a kivett méneket gazdasági fogat-munkára használhatja (ha bírja). Ez elvileg helyes határozat, mert az a mén, amelyik maga is megfelel a gazdasági igás munkában, bizonyára alkalmas lesz e tulajdonságát a köztenyésztésben termelendő utódaira átörökíteni. A rendszernek azonban temérdek árnyékoldala van.

Némelyik gazda nem bírja, vagy éppen nem akarja a mént rendes, testedző, egészséges munkában használni. Puha tartás mellett az istállóban hizlalja azt addig, amíg az egyre nehezedő test súlya alatt a végtagok elköcsönysödnek, elromlanak és az egész szervezet elpetyhüdi. Az így tartott mén — ha előbb nem is — 10 éves korára rokkant, tenyésztésre nem való. Más gazdák cigányorsra juttatják a vállalt szegény állami mént; koplaltatják, elesigázó munkával fűszerezve a gyöngyöletet, amelyik mellett még a kolletnél (a megengedettnél) is gyakoribb fedeztetéssel kell megkeresnie a kenyérét — t. i. a gazdáját — minél szaporábban befolyó fedeztetési díjak képeben.

Vannak természetesen e két szélsőséges iránynak középutjai is. Az ezeken járó gazdákat feltétlen dicséret illeti ugyan, de mindez nem változtat azon a tényen, hogy a vállalkozó kezén levő állami mén legfőleg felannyi ideig képes a köztenyésztés ügyét szolgálni, mint az állami ménetelepi rendes, szakszerű kezelésben részesülő országos fedező mén. Emellett a tartásra kiadott állami ménék halandósági százaléka is sokkal nagyobb az állami önkezelésben levőknél, mert a nem mindig célszerű takarmányozás és a rendszertelen, sokszor nem kielégítő testmozgás folytán már csak a kólikák is igen gyakoriak és sok áldozatot követelnek.

E körülmények tekintetbevételével megállapítható, hogy a méntartó-vállalkozó rendszer további fenntartása esetén az államnak évente kétszerannyi fiatal mént kell előteremtenie az idő előtt kiöregedett, hibássá, nyomorékká lett és elpusztult vállalkozó-mének pótlására, mint azelőtt, a rendszeres ménetelepi kezelés mellett. Jól tudjuk, mily nehéz volt a múltban ennek

az egyszeres szükségletnek a felhajtása is, amikor maga mezőhegyesi ménés közel 100 fiatal mént adott évente a köztenyésztésnek, holott ma 20-25-nél többet nem tud majd szolgáltatni.

Joggal kérdezhettük tehát: honnan és miképpen fogja az államkincstár azt a sok mént előteremteni, melyet a kevésbé belterjes vállalkozó rendszer möhön fölemész? Megengedhető-e, hogy a szegény, letört állam évente milliókat költson (a mai valuta szerint) méntvásárlásra, amikor a ménék nagy része olyan kezekbe kerül, melyek a méntartást inkább üzletnek tekintik és a rendszer tulajdonképpeni célját elhanyagolják, mialatt a ménékbe befektetett állami tőke gyorsan és biztosan fölmozsolódik, anélkül, hogy a köztenyésztés korszerű, haladó jellegű igényei kielégítették?

Nem hisszük, hogy az illetékes kormányhatóság ezt a kezdetleges és a pillanatnyi szükség által reája kényszerített külterjes rendszert állandósítani akarná, mert nemcsak hogy az államháztartásnak a végsőkig menő takarékoságot parancsoló inséges helyzete ezt meg nem engedné, hanem ennek a rendszernek a fenntartásával az állam ugyancsak kiadná kezéből a köztenyésztési helyes és behatóbb irányításának, a jobb kancanyag párosításának a lehetőségét. Csak gondoljuk meg, hogy a méntartó vállalkozók nagy része nem képes a fedeztetési lajstromok rendes és kifogástalan vezetésére, nem hogy még megbízható törzskönyvi feljegyzéseket, hiteles fedeztetési jegyek vagy származási adatok kiállítását várhatnók tőlük.

Mert hiszen ha újra fel akarjuk építeni az országos lótenyésztés rombadólt épületét, akkor ne kezdetleges vályogviskókat tapasszunk azzal az elodázó szándékkal, hogy majd — ha lehet — fokozatosan pótoljuk az ideiglenes, gyöngye tákolmányokat állandóbb jellegű, korszerű épületekkel, hanem azonnal hozzáfogjunk egy jobb jövő méltó követelményeinek megfelelő szilárd épület megalapozásához, amely alapokon azután — a lehetőség szerint — tervszerűen felépítjük a jól átgondolt építményt.

Ma már nem elégítheti ki, a köztenyésztés igényeit az a kezdetleges eljárás, hogy az állam összevásárolja az összes felhajtható méneket, hogy azokat a lónépesség szaporítására valamely, lehetőleg egyszerű, közvetlen módon a tenyésztők rendelkezésére állítsa. A köztenyésztés irányának olyannak kell mindenkor lennie, hogy az a köztenyésztés fokozatosan elérje a teljes önállóságot.

Az állami ménéknek magántartásba való kiadásával azonban éppen nem lépünk az önállósítás útjára. Ugyan miért szánunk rá magukat magánvállalkozók, hogy a maguk pénzén, a maguk kockázatára tartsanak a köztenyésztés céljaira méneket — amint ezt haladó irányu lótenyésztéssel bíró államokban tapasztalhatjuk — amikor az állam pénzén vett ménekkel és az állam vállalt terhelő kockázat mellett is üzletnek eléggé jövedelmező méntartási ipart?

Az 1804. évi XII. t.-c. lett volna az alapköve, a kiindulási pontja annak a műveletnek, mely a köztenyésztés fokozatos önállósításához vezetett volna, amennyiben megállapította a köztenyésztésre szánt magánmének kiválogatásának módzatait (magánmenvizsgálat) és arra kötelezte mindazon lótenyésztő érdekeltségeket (közsegeket, közbirtokosságokat), amelyek állami fedeztetési állomást nem kaphattak, vagy amelyek területén kellő számú igazolványos magán-

Tárcsásboronák, rögtörő- és simahengerek, gabonatisztítórosták, trieurök
és egyéb **mezőgazdasági gépek** legjobban beavált szerkezettel és elismert legjobb kivitelben: 8866

BÄCHER-MELICHAR cégnél, BUDAPEST, VI., Teréz-körut 26. sz. Sürgöny-cím: KULTUR BUDAPEST. TELEFON: 28-62.

mén nem akadt, hogy az érdekeltég pénzén közös apaállatotk beszerezzenek és tartsanak.

Az azóta eltelt 28 év alatt azonban az állami lótenyésztési intézetek az említett törvény szellemével éppen ellenkező politikát folytattak. Évről-évre emelték a fedeztetési állomások s így az állami ménnek számát; az egész időszak alatt hozzávetőleg mintegy ezer ménnel. Ugyan miért törekedtek volna a méntartásra kötelezett érdekeltégek arra, hogy méneket vásároljanak és azokat saját pénzükhöz tartásuk, amikor mind a kettőt elvégezte helyettük az államkincstár, melynek terhei ezáltal évről-évre egyre nőttek? És ha még az állam részéről kiadott illetékváltozó méntöbblet jobb minőségű lett volna annál, amit az érdekeltégek maguk is beszerezhettek volna. Dehogyan is volt az! Mert az államkincstár — csak hogy egyre nagyobbodó évi ménszükségletét fedezhesse — kénytelen volt körülbelül ugyanazokat a másod- és harmadrendű méneket is megvenni és drága önköltségi üzemből tartani, amelyeket különben az 1894. évi XII. t. c. szellemében a méntartási kötelezettség alá eső érdekeltégek feltétlenül megvettek és tartottak volna.

Ennek a téves politikának egyik közgazdaságilag súlyosan káros következménye az is volt, hogy — eltekintve a nehéz hidegvérű ménektől — tenyésztésre való mént az egész országban, ugyszólván, alig vett valaki, csupán a mindenkit ménnallító állam. Természetes, hogy ilyen képpen a tenyészméneknél olyan csekély forgalmi értékű, olyan jelentéktelen árú volt nálunk, mint sehol a világon. Ezt éppen a méntermelésre képesített, az azzal foglalkozó jobb tenyésztők érezték meg leginkább, akik termelt méneiket sokkal jobban értékesíthették volna, ha az állam nem monopolizálja mintegy a méntartást azzal, hogy minden elfogadható mént megvásárol s így az árúnak a szabadforgalomban, a nyílt versenyben keletkező természetes áralkulását gátolja.

Ezt a fontos körülményt a jövőre való tekintettel szem előtt kell tartanunk, amikor egyrészt a szegény, milliárdos deficitekkel küzdő államot mentesítenünk kell attól, hogy fölösleges közterheket vállaljon a legkültebb jellegű bírói közgazdasági vállalatok fenntartása képében, másrészt pedig — a korszellemmel haladva — a köztenyésztésnek önállósítása felé kell már végre törekednünk. Virágzó lótenyésztéssel bíró államok példája mutatja, hogy nem is annyira állami ménnek tömegének tartásával, mint inkább a köztenyésztés helyes és gondos szervezésével lehet a nagy eredményeket elérni.

A belterjesség követelményei és államháztartásunknak fölöttébb szigorú takarékoságra intó súlyos helyzete szinte parancsolólag követelik, hogy az állam felhagyjon a tömeges méntartással és tartásra való kiadás kevésbé hálás rendszerével. Az 1894. évi XII. t. c. rendelkezéseinek cél- és időszzerű végrehajtása mellett elégséges, ha az állam csak annyi állami mént tart — de igazán csak elsőrendűt és feltétlenül saját kezelésében — amennyi arra szükséges, hogy a sürgősen létesítendő lótenyésztési szövetkezetek és a méntermelésre képesített nagyobb magántenyésztések válogatott kancaanyagának igényeit kielégítsék.

Ezeknek a belterjes irányban vezetendő törzstenyésztéseknek kell vidékenként (az állami ménekek mellett) az országos lótenyésztés magvát képezniök, azt az alapot, amelyen a régi szer-

vezetében leromlott országos lótenyésztés nagy és szilárd épülete a jövőben újra fölépíthető lesz.

D. H.

Az Alföld befásításának kérdéséhez.

A legsürgősebb és legidősebb közgazdasági kérdéseink egyike az Alföld befásításának az ügye. Még a boldogabbkoru geográfiai viszonyaink között is a mulasztás vádjá méltán illethet bennünket amiatt, hogy ezzel a fontos kérdéssel kellő elhatározással nem törődünk és céltudatosan nem cselekedtünk. Én már régebben foglalkoztam ezzel és már 1886-ban rámutattam az Alföld erdőtlenségére*) és felhívtam az erdészeti szakkörök figyelmét arra, hogy a mezőgazdasági művelés alatt nem álló, de egyébként megfelelő vidékeken rendszeres erdőgazdálkodás indíttassék meg. Ezelőtt, igaz, ez nem volt életérdeklődésünk vágó ügy, mert hazánk északi és keleti hegyvidékein bőségesen voltak erdőségek; de mostanában valóságos létfeltételeinket biztosító egyik kényszerítő szükségesség gyanánt merült fel, hogy ezt az ügyet ne csak napirendre tűzzük, hanem a legkomolyabban lássunk hozzá a kérdés gyakorlati megoldásához. Készítsünk erre nézve messze tekintő perspektíván alapuló tervezetet, a rendszeres és gyors végrehajtására pedig állítsuk munkába legjobb erőinket.

Az Alföldnek vannak különböző, sőt nagyon heterogén talajminőségei (humusz, homok, lösz, agyag, limozus rétek, szikesek stb.); oda kell hatni, hogy erdősítési tervszerűséggel a különféle talajnevekre megválogassuk az odaváló fás növényeket, különös tekintettel a különböző gazdasági, faipari és tüzelési célokra. Az Alföldnek egész homoktalajú területe mintegy négy millió hektár; ennek nagyobbik fele szántóföld és legelő, továbbá szőlős és gyümölcsös; van rajta körülbelül 70,000 hektár akác és 6000 hektárnyi területű osztrák-fenyő (*Pinus austriaca*). A magyar futóhomok általában nem termékeny. Alföldünk kiválóan meghonosodott, típusos fája az álákac (*Robinia Pseudoacacia*), amely az ezüstös nyárfával együtt rajta jól fejlődik és nagyon elterjedt. A Robinia felhasználási értéke rendkívül sokoldalú; bányafának használják, tartós tetőgerendákat szolgáltat, bognár- és esztergályosmunkákra keresett, Amerikában hajófedelzetek készítésére is használják, szerszámának és asztalosmunkákra szintén kitűnő, evezőrudakat is készítenek belőle, szőlőkarói tartások és közkedveltek; virágzásakor elsőrendű és bőven mézélő fa, miért is hivatva van egyúttal a méhtenyésztést is fellendíteni. Ezekből látható, hogy a Robinia erdészeti szempontból kiváló, hazai érdekű, általában nemzetgazdasági szempontból rendkívül jelentőségű fa. Kétségtelen, hogy az Alföldnek legértékesebb, legmegfelelőbb és biológiai szempontokból is legajánlatosabb fája a Robinia, amelynek általánoságban kifejezhető előnyös tulajdonságai ezek: gyors növekedése, fájának sokféle ipari értéke, kiváló sarjadzóképesége és homokkötésre alkalmas gyökérzete.

Az Alföld változatos területi viszonyainak megfelelően vannak egyes vidékek, ahol némely okokból (mocsarak, futóhomok) nem lehet azon-

nal az erdősítési akcióhoz fogni, de ezek előkészítését (lecsapolás, homokkötés) szintén már most kell tervezetbe venni és a szükséges előmunkákat karöltve megindítani. Annál erősebben kell azonban hozzájárítani az erdősítésre alkalmas, máris predesztinált területek megmunkálásához. Egyedül a vakszik az, amely az erdősítésre teljesen alkalmatlan; a mérsékelt szikes talajokon azonban jól tenyésznek bizonyos fafajok és aljafák (kopasz szil = *Ulmus glabra* Mill., nyirkosabb helyeken pedig a kocsányos szil = *Ulmus effusa* Willd.).

Az első teendő volna olyan erdészeti térképnek a megszerkesztése, amelyen a megállapítandó erdőterületek megjelölésén kívül egyúttal a kiválasztott fajok és fajok (esetleg jellegzetes változataik) szerepelnének. Ennek megállapítása folyamán a talajigényeken kívül figyelembe kell venni, a siker érdekében, a meteorológiai és ökológiai viszonyokat, vagyis mindazokat a körülményeket, amelyek biológiai szempontból a tenyésztés sikerét eleve biztosítani vannak hivatva. Erre nézve amugyis bőséges tapasztalataink vannak az Alföldre nézve, mert ezzel a kérdéssel kiváló erdész-szakembereink régóta rendszeresen foglalkoztak. Ezeket az eredményeket tehát kellően kell értékelnünk, mert ezek képezik tulajdonképpen az egész erdősítési akció sikerének a biztos alapjait.

Azok az irányelvek, amelyeket Tuzson János dr. az Erdészeti Egyesületben tartott a tárgy előadásában kifejtett, komoly megfigyelésre és követésre érdemesek. Vannak az Alföldön kiválóan tenyésző hazai és meghonosodott külszói fajok, amelyek között főképpen a következők érdemelnek kiváló figyelmet: álákac = *Robinia Pseudoacacia*; kocsányos tölgy = *Quercus pedunculata* Ehrh., mely kiválóan a lapályok fája;*) fehér nyárfa = *Populus alba* L., szintén a lapályok fája, a nyirkos homokterületek lakója; szőke nyárfa = *Populus canescens* Ait., a Duna-Tisza közén nagyon elterjedt; rezgőnyárfa = *Populus tremula* L., a nedves lapályos helyeket kedveli, ahol erdőt is alkot; kopasz szilfa = *Ulmus glabra* Sm., leginkább a lapály és a szelíd dombvidék fája, az Alföld tölgyeseiben gyomként burjánzik;**) véciszilfa = *Ulmus effusa* Willd., igényeire nézve a kopasz szilfával egyezik, miért is az Alföld megfelelő helyein jól fejlődik, csomós fáját a molnárók orsófejek készítésére nagyon keresik, az asztalosok is szívesen használják; közönséges bálványfa = *Ailantus glandulosa* Desf., a teleink iránt érzékeny, de védettség fekvésekben jól fejlődik, fája nagyon tömött, a Robiniaénál keményebb, ezért gazdasági célokra (járomfa, kerékagy, küllök) és szép színe, valamint selyemfénye miatt műasztalosfának alkalmas, fáját a bogarak nem rongálják; közönséges kőrösmályva = *Fraxinus excelsior* L., a kocsányos tölgy társaságában jól érzi magát, tehát az Alföld nyirkos talajú vidékein tenyészhető, asztalosok, kocsigyártók és esztergályosok keresett fája; ezüstlevelű hársfa = *Tilia tomentosa* Mönch, az Alföld típusos hársfája, a Maros—Duna közén tömegesen fordul elő, elsőrendű mézélő növény; *Sophora japonica* L., az Alföld bizonyos vidékein jól fejlődik, fája kemény és tartós; hasonlóan viselkedik a *Koeleruteria paniculata* Lam., mézélő fa; a toboztermők közül az Alföld

*) Fekete L. — Mágócsy-Dietz S.: Erd. Növénytan, II. köt. 474. lap.

**) Erdészeti Növénytan, II. köt. 619. lap.

tiposus fenyőfaj Poir. var. *aus* terjedelmes gyökerei között a homoki fásnövény *perus communis* termők között a termő fa, helye Alföld homoki közismeretű.

Az alföldi, borsos, miatt, ne öldöklőnek mon akadályozza az Alföld minősége lényegesen az erdő időszerűsége alatt a viselkedését; 2. olyan gúnuszok amelyek ökológiai hivatva vannak nyaralnak ellen hatoló gyökérzete, valamint többrendbeli a viaszbevonat, a berendezés képessége (autochton talanul tenyésző kizárólag bizonyos fekvés) alkalmas a megfelelő is kell a terület tása végett hasznosság illeti a mélymölcsöket. Vén, elsősorban gyümölcsfajta helyezni. Ez utó Magyar Kertész bizottság végez nek tervszerű munkálkodás Erdészeti Egyes

Az Alföld erdőterületeknek kell lenni arra, mezőgazdasági magvaknak és fenntartani, a nyozás ellátásánál; tehát elvárt és a megfelelő területi megállapítás, amely ezenfelül szempontból célkozni. Az erdő terjeszkedni a területekre, vize kulturtermőki is meg pedig első fajok rendszeres helyezni, a kocsányos és a biztosítása és

A gyümölcs értékesítése,

"Patria" r.-t. könyv

Terra "MAGKERESKEDELMI ÉS KIVITELI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
(ezelőtt SZEMERE ÉS GYÖRGY) 8082
Budapest, V., Balaton-utca 16. szám. Lipót-körut mellett.
SZÁLLIT mindennemű gazdasági és kertészeti magvakat,
— GYÖGNÖVÉNYOSZTÁLY. —
Telefonszám 34-92 és 32-88.
Sürgőnycim: „Terramag Budapest“.

RESIDENT
Alapító Intézet
BANK R.-T. —
Központi BUDAPEST
Belenárgyártás

tiposus fenyőfaja az osztrák fenyő = *Pinus Laricio* Poir. var. *austriaca* Endl., a szeldöntés ellen terjedelmes gyökérzete biztosítja; elsőrendű homoki fásnövény a közönséges boróka = *Juniperus communis* L. is, a száraz klímát a toboztermők között legjobban tűri, ezért mint önként termő fa, helyenként tömegesen fordul elő az Alföld homokján, sokoldalú használhatósága közismeretű.

Az alföldi, bizonyos értelemben vett aszályossága miatt, némely külföldi vélemény szerint ödöklőnek mondott klíma túlzott és nem lehet akadály a Alföld erdősítésének, mert: 1. a talaj minősége lényegesen befolyásolja a gyéresződésű időszak alatt a rajta élő fajok tenyésztési viselkedését; 2. vannak a fás növények között olyan gének és fajok, sőt változatok is, amelyek ökológiai viselkedésükben egyenesen hivatva vannak arra, hogy az esőtlen forró nyaraknak ellenálljanak. Erre egy mélyreható gyökérzeti alkotása, szétterjedő gyökérzete, valamint földfeletti vegetatív részeik többrendbeli anatómiai szerkezete (szőrűzet, viaszbevonat, mint csökkentő vízpárolgató berendezés) képesíti, amit több alföldi honosság (autochton) vagy az Alföldön kifogástalanul tenyésző külföldi faj minden kétséget kizárólag bizonyít. Ott, ahol a viszonyok (talaj, fekvés) alkalmasnak találhatók, az Alföldre való megfelelő gyümölcsnemekkel és fajtákkal is kell a területeket a közlemezés előmozdítása végett hasznosítani; e tekintetben fő fontosság illeti meg a csonthéjas termésű gyümölcsnemeket. Eközben a házikertektől eltekintve, elsősorban a nagyban való piaci és asztali gyümölcsfajták termesztésére kell a főszűrt helyezni. Ez utóbbira vonatkozólag az Országos Magyar Kertészeti Egyesület kebelében külön bizottság végez most előmunkálatokat, amelyeknek tervszerű megállapodásai a közös együttműködés érdekében úgy az Országos Magyar Gazdasági Egyesülettel, valamint az Országos Erdészeti Egyesülettel közölni fognak.

Az Alföld erdősítése céljából a telepítendő területek térképezésekor különös tekintettel kell lenni arra, hogy az elsőrendű talajokat a mezőgazdasági növényzetnek — főképpen kenyérmagvaknak és takarmánynövényeknek — kell fenntartani, a közlemezés és állattakarmányozás ellátásának elsőbbséget kell adni; tehát első feladat a szántóföldi termesztés és a megfelelő területű rétek és legelők területi megállapítása. Csakis azzal a területtel amely ezenfelül megmarad, lehet erdősítési szempontból célirányosan és tervszerűen foglalkozni. Az erdősítésnek természetesen ki kell terjednie a mocsaras, lápos és ingoványos területekre, vizenyős rétekre is, ahol megfelelő kulturális intézkedésekkel a fűtenyésztésre, még pedig elsősorban a kosárkötésre való fűfajok rendszeres tenyésztésére kell kiváló súlyt helyezni, a kosárkötőipar mindenféle ágazatának a biztosítása és fellendítése érdekében.

Schiberszky Károly úr.,
egyetemi m. tanár.

Most jelent meg: A gyümölcs és zöldségfélék értékesítése, eltartása és konzerválása

Írta: **Buchta Győző**

Ára bérmentes küldéssel 48 K

"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 29. sz.

A cukorrépaágtermelés kérdéséhez.

V.

Önkéntelenül felmerül ezek után az a kérdés, hogy voltaképpen miért is nem vették meg a cukorgyárak répaágomat? Talán nem csináltam jól a nemesítést, vagy a répa nem ért semmit?

Az első feltevésre csak azt mondhatom, hogy annak idején, még pedig 1900. évben, Cserháti majd Gyárfás vezetésével az Orsz. m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás által átengedett és később az általam beszerzett modern felszerelésekkel, a legmodernebb és teljesen német minta szerint — amit a helyszínen is tanulmányoztam — végeztem a nemesítést. Az 1912. évben nálunk járt németországi gazdák látva répaágomat és a tenyészterben lesapkázott elite törzseimet, fejcsóválva mondták, hogy: „szép-szép, de nekünk nem tetszik, mert veszélyes konkurenciát okoz”. Tehát a nemesítem mikéntjében a cukorgyárosok kifogást nem találhattak, de eredményében, a Bánkúti répában sem.

A Bánkúti répát ugyanis az Orsz. m. kir. Növénykísérleti Állomás 1906., 1907., 1908. és 1910-ben, tehát négy éven át országosan végzett fajtakísérletekkel a nálunk legjobban elterjedt és legjobb német cukorrépa-fajtákkal összehasonlította és ennek az országos kísérletezésnek alapján róla úgy nyilatkozott*, hogy: „az országos átlagban az 1906—1908. években úgy minőségét, mint termőképességét tekintve, közepes volt, 1910-ben termőképessége már sokat javult, amennyiben 10 fajta közül a harmadik helyre került és kat. holdankénti termése az első helyen álló fajtától csak kevéssé tért el; minősége ez évben is közepes volt”.

Tekintettel arra, hogy a répaág akkor még a nemesítés kezdetén volt és a már régóta nemesített első híres fajtákkal kellett a versenyt felvennie, azt hiszem, volt az eredmény olyan, hogy azt a támogatást megérdemelte volna, hogy az általam előállított és az összszükségletehöz viszonyítva igazán csak pár mázsa cukorrépaágomat a cukorgyárosok a németországihoz hasonló áron megvásárolják. Ez esetben én is megtaláltam volna számításomat, a répaág nemesítést folytathattam volna és így a Bánkúti répaág is évről-évre javulhatna, a jelen répaágmizériák jelentékenyen csökkentek volna és manapság már magyar cukorrépaágunk lehetne és nem kellene még azon vitatkozni, hogy Magyarország alkalmas-e cukorrépaágtermelésre, vagy nem!

Amint termőképessége nem volt rossz a Bánkúti répaág, úgy cukortartalma sem volt olyan gyenge, hogy a répaágak a cukorgyárak által való megvásárlása, illetve a Bánkúti répaág nagyobb kiterjedésben való termesztése a cukorgyárakra nézve áldozatot vagy veszteséget jelentett volna.

A Bánkúti répa cukortartalomra ugyanis az Orsz. m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás által országosan kipróbált fajták közül annyiban megállotta helyét, hogy az ugyanakkor, vagyis ugyanabban a négy évben vele összehasonlítva természetesen Rabethge & Giesecke A. G. N., Buszinszky és Lazinszky, Aderstádti átlagos cukortartalmától nem is egész %-ban, hanem csak

* L. az Állomás kiadványát: 10 évi cukorrépa-kísérletek eredménye. Magyaróvár, 1914. 15. oldal.

a % tört részeivel bizonyult cukortartalomra kisebbnek, míg a Breustádti répaág cukorban gazdagabbnak mutatkozott. Így például a kísérleteknél cukorban leggazdagabbnak bizonyult Rabethge & Giesecke A. G. N. átlagos cukortartalma volt a négy kísérleti év összegében 18.99%, a Bánkútié 18.16%, vagyis csak 0.83%-al kevesebb. A mezőhegyesi cukorgyár pedig sok esetben mutatta ki, hogy a Bánkúti répaág ezeket a régi híres répaág után származó répaágat is felülmulta cukortartalmában itt az Alföldön. Amint a cukortartalommal tehát — tekintettel a Bánkúti répa nemesítés fiatal korára — a cukorgyárosok meg lehetnek volna elégedve, úgy a gazdákat még jobban kielégítette a Bánkúti répa termőképessége, amennyiben az említett répaág közül a Breustádti bizonyult a kísérletek négy évében átlag a legbővebben termőnek kat. holdanként 187 q. lefejezett répaágterméssel, míg az Aderstádti és Bánkúti egyforma volt 177 q-val, azután következett a Rabethge & Giesecke A. G. N. 175 és Buszinszky és Lazinszky 173 q-val. Mindezek az adatok részben az Orsz. m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomásnak a Kísérletügyi Közleményekben megjelent jelentéseiben, részben az előbb említett kiadványában „10 évi cukorrépa-kísérletek eredménye” találhatók meg részletesebben. Ugyancsak e kiadvány 16-ik oldalán az Állomás kimutatja azt is, hogy az alföldi uradalmakban vált be különösen a Bánkúti répa.

A közölt adatok után különösen hangzott egy cukorgyárnak az a nyilatkozata, hogy jó, jó, hát meg kell venni a Bánkúti répaágot, de nem elvetni, hanem el kell égetni. Ahol ilyen előítéletekkel állunk szemben, ott lehetetlen cukorrépaágot termelni.

Megjegyezni kívánom csak, hogy a magyar cukorrépaágot nem vették, annak nem egyedüli oka az előítélet, hogy nálunk megfelelő cukorrépaágot előállítani nem lehet, hanem van annak üzleti oka is, melynek tárgyalás — már csak kényes oldalai miatt is — nem tartozik ide.

Különös marad még az is, hogy az oroszországi répaágot, akár mint eredetit, akár mint a német répa nemesítő cég utántermelését, a hazai cukorgyárosok szívesen vették és minden aggodalom nélkül a magyar gazdák között ki is osztották. Az oroszországi viszonyok pedig még nagyobb eltérést mutatnak a németországi viszonyoktól, mint a mieink. Az oroszországi talaj még jobban őserőben van, másrészt klímája még kontinentálisabb. Meg is látszik ez a magon, mert ez is gyorsabb kelésű és erőteljesebb fejlődésű volt, mint az eredeti német répaág. Miért nem válhatna hát be a hazai répaág?

Határozottan tagadom tehát, hogy az Alföldön nem lehetne megfelelő cukorrépaágot előállítani. E nézet helyességének kimutatásakor nem akarok hivatkozni arra a még nyitott kérdésre, vajjon a hazai viszonyok között gyakorlati szempontból melyik növény lesz megfelelőbb, az-e, amelyik a neki legjobban megfelelő viszonyok között nemesített ki, vagy az, amelyet kedvezőtlen viszonyok között nemesítettek ki a legbővebben termővé, amely utóbbi egyben a legigénytelenebb és a legellenállóbb is lesz. Nem hivatkozom arra sem, hogy az Alföldön sikerült oly nemesített búzákat előállítani, amelyek csak a Felvidékre vagy a Dunántúlra valók. Egyszóval a nemesítés ilyen korlátokat nem ismer; hanem megint csak az említett kísérletekre kell hivatkoznom, hol a Bánkúti répa nemesak a

RESIDENTIA INGATLAN-ÉS ÉPÍTÉZÉSI R.T.

Alapítók 3,000,000 korona.

Alapító intézetek: MAGYAR LESZÁMÍTÓ ÉS PÉNZVÁLTÓ BANK R.T. — MAGYAR KERESKÖPÉLMI HITELBANK R.T.

Főosztály helye: BUDAPEST, V., DEÁK-FERENC-UTCA 18., földemelt 14.

Betelérnyújtás: HÁGYTÉTNY ÉS ENZSÉBETFALVA.

Szabadalmazott és törvényesen védett „ISOLIT”

Építőlappal és blokkokkal, könnyű, szigetelő, tűzbiztos. Gazdasági építkezésekre kiválóan alkalmas, legolcsóbb építkezési mód.

Csarnoktetők

60 m. tesztávolságig, speciális tervezése.

Építkezések vállalása

uradalmakban építkezés helyén való betontéglás és betoncseregyártással. Rendkívül nagy fuvar- és munkaszerőmegtakarítás.

Parcellázások

teljes jogi, műszaki és építkezési lebonyolítása.

Alföldön, hanem hazánk egyéb vidékein is — ahhoz viszonyítva, hogy milyen fiatal nemesítés volt és, hogy milyen régi és híres nemesítésekkel hasonlított össze — igen szépen megállotta a helyét. De még akkor is, sőt talán még inkább, ha az Alföld nem tudna hazánk enyhébb vidékeire való új nemesítéseket előállítani, még akkor is külön kellene az Alföldön a cukorrépanemesítést elkezdni, hogy az Alföldnek való cukorrépát állítsunk elő.

E szomorú tapasztalatok után csak figyelmeztethetem gazdátársaimat, hogy addig, míg cukorgyáraink maguktól nem ajánljának a hazai cukorrépa magunk világgiacon való állandó megvásárlására, vagy míg a cukorrépa magra oly hatalmas védővám nem lesz vetve, hogy a cukorgyárosok a német cukorrépa magot már nem vásárolhatják, cukorrépa mag termelésébe és nemesítésébe ne kezdjenek.

Addig is a hazai cukorrépa magtermelés megoldására igazán más módot nem ismerek, mint németországi magot tökéletes vállalatokkal és cukorgyári üzemekkel Oroszország helyett nálunk utántermeszteni, mint ez Rabethy & Giesecke magjával hazánkban már Hatvanban kezdetét is vette. Melesleg megjegyzem, hogy Hatvan éghajlata és talajviszonyai igen hasonlítanak a bányaiakhoz, vagyis éppen olyan bujnak és szárazságra hajlók, mint ezek. És ha igaz volna az, hogy hazánk, de különösen az Alföld éghajlata és talajviszonyai nem felelnének meg a cukorrépa magtermelésének, akkor Hatvan legkevésbé volna alkalmas arra, hogy a hazai cukorrépa mag bölcsője legyen. Mégis feltétlenül hiszek abban, hogy vállalkozásuk sikerülni fog, mert nem egy magyar gazda kintlósáról van itt szó, hanem egy ismert német répa mag nemesítő cégnek lobogója alatt vitorlázik az egész vállalkozás és hozzá még cukorgyári gazdaságban! Ez a vállalat így biztos révbe is fog jutni.

De magánvállalkozásnak, illetve magángazdaságnak hazánkban, legelőször és még jó ideig, eredeti cukorrépa magtermelés és nemesítés nem való.

Ezt nyugodt lélekkel mondhatom, mert saját bőrömmön tapasztaltam.

(Bánkut.)

Baross László.

Új rendeletek.

(Az idei paprikatermés forgalmának szabályozása. — Az 1919. évi hadinyereségadó kivételése. — A gyűlékezési jog korlátozása. — A Faértékesítő Hivatal szállítási igazolványait nem szabad másnak átengedni. — Idei must kivételése.)

Az idei paprikatermés forgalmának szabályozása.

A m. kir. földművelésügyi miniszter f. hó 12-iki 105.100. számú rendeletével szabályozta az 1920. évi paprikatermés forgalmát. A rendelet elsősorban kötelezi azokat a városokat és községeket, amelyek határában paprikát termelnek, a községekben paprikatermelők nevét és a paprikával beültetett, egyenként 50 négyszögmetert meghaladó területnek pontos összeírására és f. hó 31-ig bezárólag az illetékes vegykisérleti állomásnak való bejelentésére. F. évi november 30-ig bezárólag a községeknek a terméstartományok is meg kell állapítaniuk és pótlólag be kell küldeniük az illetékes vegykisérleti állomásnak.

Csöves vagy kikészített paprika belföldön szabadon hozható forgalomba és szabadon dolgozható fel. Paprikát őrleésre azonban csak olyan malom fogadhat el, amely a Gyógy- és Ipari Növény-Forgalmi Irodától (Budapest, IX., Lónyay-u. 7.) engedélyt kapott s amelynek a termelő a paprikát a község, illetve az illetékes vegykisérleti állomás két példányban kiállított tanúsítványával együtt kell átadni. Az ilyen tanúsítványokért darabonként egy korona díj szedhető. A malom őrlés előtt tartozik a tanúsítványt bevonnai s az illetékes vegykisérleti állomásnak

elszámolni. A megőrölt paprika csak minősítés és leltározás után adható ki az illető félnek. A minősítést a fél kérelmére az illetékes vegykisérleti állomás végzi, a minősítési eljárást, előírásokat minősítéseket és a minősítési díjakat a földművelésügyi miniszter külön rendelettel állapítja meg.

Forgalomba csak minősített és leltározott paprika hozható, amelynek belföldi adásvétele nem esik további korlátozás alá. Paprika kivételéhez vagy behozatalához a Gyógy- és Ipari Növény-Forgalmi Iroda engedélye s az ugyancsak általa kiállított szállítási igazolvány szükséges. Kivitelre vagy behozatalra engedélyt csak termelő, feldolgozó vagy ezek szövetségesei, továbbá, hivatásszerű paprikakereskedők kaphatnak a helyi hatóság útján előterjesztendő kérelmükre. Aki élelmiszerhamisításért vagy árdragításért büntetve volt, engedélyt semmi esetre sem kaphat. A tavalyi vagy régebbi termésből eredő paprikára egyelőre még a múltévi 4552. M. E. számú kormányrendelet rendelkezései maradnak továbbra is érvényben.

Az 1919. évi hadinyereségadó kivételése.

A m. kir. pénzügyminiszter folyó hó 12-iki 60.200. számú körrendelete intézkedik az 1919. évre szóló hadinyereségadó kivételi előmunkálatainak megkezdéséről. A kivétel az 1919. évi jövedelemadó kivételével kapcsolatban fogantatandó és alapja az a jövedelemtöbblet, amelyvel az 1919-ben tényleg elért jövedelem a fennálló eddigi szabályok szerint számítható békeévi jövedelem (1913. évi vagy 1911—1912—1913. évek átlagos jövedelme) meghaladja. A sorsjegy- és sorsjátéknyereségek nem jövedelmet, hanem vagyonzaporulatnak tekintendők; földbirtoknál önkézelés esetében a mező vagy erdőgazdasági üzemből a saját gazdálkodás folytán elért tiszta nyereség adja a földbirtok jövedelmét, amely az 1909. évi X. törvények 18. §-a szerint sem lehet, kisebb az ugyanott vagy a környéken hasonló gazdasági birtokért fizetett szokásos hasznosítási átlagnál. Különös figyelembe veendő a rendelet szerint a mezőgazdasági mellékhasznótevételekből eredő jövedelmek is. A felek az 1919. évi hadinyereségadó kivételéhez szükséges vallomásaikat folyó hó szeptember hó 30-ig bezárólag tartoznak beadni. Akié az összes jövedelme alul maradt a 13.000 K-n, nem tartoznak vallomást adni.

A gyűlékezési jog korlátozása.

A f. hó 13-iki 6622. M. E. számú kormányrendelet értelmében kormányhatóságilag láttalmazott alapszabályokkal bíró egyesületek is tartoznak bármiféle gyűlést a tárgyszorozattal együtt legalább három nappal előbb az illetékes rendőrhatalóságnak írásban bejelenteni s a rendőrhatalóságnak a gyűlés megtartását az állam és társadalmi rend, a közbiztonság vagy a köznyugalom veszélyeztetett érdekei szempontjából megtilthatja, amely végzés ellen csak bírtonok kívül lehet felelősséget vállalni. Ha a rendőrhatalóság a bejelentéstől számított 24 óra belül nem nyilatkozik, a gyűlés engedélyezettnek tekintendő. A gyűlésen magán is részt vehet az illetékes rendőrhatalóság képviselője, aki ennek lefolyását ellenőrizi és szükség esetén a gyűlést karhatalommal fel is oszthatja.

A Faértékesítő Hivatal szállítási igazolványait nem szabad másnak átengedni.

A Magyarországi Faértékesítő Hivatal a szabályszerűen bejelentett fakészleteknek egyes megjelölt intézmények részére való elszállítására céljából az érdekelt készlettulajdonosoknak kitöltött vagy általuk kitöltendő szállítási igazolványi űrlapokat vagy egész űrlaptömböket bocsátott rendelkezésükre, amelyet a hivatal 52.897. számú hirdetménye értelmében szigorúan tilos másokra átruházni, vagy egyébként az előírástól eltérő módon felhasználni.

Idegi must kivételése.

A kormány 6710. M. E. számú rendelete értelmében f. évi szeptember hó 5-től október hó 31-ig bezárólag édes és erjedt must a szállító hordók űrtartalmának minden literje után, a töltés szeszmenyiségére való tekintet nélkül, literenként 150 korona kiviteli illeték levonása mellett és a vételárnak megfelelő külföldi valuta beszolgáltatására nézve az Osztrák-Magyar Bankkal vagy a Pénzügyi Központ valamely tagjával létrejött megállapodást igazoló nyugta alapján az Országos Borkiviteli Szakbizottság engedélye nélkül is kivihető külföldre.

Most jelent meg:

A szarvasmarha tenyésztése

Írta: Schandl József

Ára bérmentes küldéssel 45 K

"Patria" r.-t. könyvnyomdája, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

KÖNYVISMERTETÉS.

A gyümölcs- és zöldségfélék értékesítése, eltarthatása és konzerválása. Írta: Buchta Győző, a Kertészeti Tanintézet tanára. Budapest, 1920. Az Athenaeum nyomda kiadása. A „Gazdasági Tanácsadó” 7. füzeté, 185 oldal, 61 képpel. Megrendelhető lapunk kiadóhivatalánál, ára 48 K.

Lapunk olvasói előtt jól és igen előnyösen ismert Buchta Győzőnek, a Kertészeti Tanintézet jeles tanárának a neve, aki a Köztelek hasábjain is gyakran ad hasznos utbaigazításokat a kertészet legkülönbözőbb kérdéseire nézve. Különösen érdemes irodalmi munkásságát fejt ki a gyümölcs- és zöldségfélék konzerválása és jobb értékesítése érdekében, amely egyik legelhanyagoltabb része volt a magyar kertgazdaságnak. Főleg mióta a háború folyamán a nagyobb arányú zöldségtermelés kezdetét vette, töle ez irányban igen sok tanulságos szakközlemény jelent meg, amelyek az e téren megindult gyakorlati munkásságnak ugyszólván alapjait rakták le. A gyümölcs- és zöldségkertészet terén nálunk mindig a legnagyobb akadályok az értékesítés terén merülnek fel, aminek csak részben voltak az okai a meg nem felelő értékesítési viszonyok, hanem jelentősen hozzájárult ehhez az is, hogy a termelők az értékesítés, eltarthatás és feldolgozás kérdéseit nem ismerik a kellő alaposítással és szakszerűséggel.

Éppen ezért jogosan hízagpótlónak mondhatjuk Buchta Győzőnek most megjelent munkáját, amely az e téren mutatkozó hiányokat kívánja pótolni egy szakszerű, rendszeres és gyakorlatias irányú könyv útján. Könnyű modorban megírt, esimes kiállítású és sok jó szemléltető képpel ellátott munkája az egyes gyümölcs- és zöldségfélékkel mindenre kiterjedő részletezéssel foglalkozik. Behatóan tárgyalja a zöldség- és gyümölcsfélék nyersen való értékesítését, azok szedését, osztályozását, csomagolását és piacra szállítását, nemkülönben a kerttermények nyersen való eltarthatását, az arra szolgáló helyiségek legmegfelelőbb alakjait, a gyümölcs elrakását és kezelését. Azután teljes részletességgel foglalkozik úgy a gyümölcs- és zöldségfélék feldolgozásával és pedig az aszalással, a különféle ízek, gyümölcslevek, gyümölcskecskények, gyümölcslevek, gyümölcs-palínkák és gyümölcslecek, valamint zöldség-aszaltványok, párolt ecetes és savanyított zöldségek készítésével. Minthogy kisebb-nagyobb mértékben kertészkedéssel minden gazdaság foglalkozik, ez a könyv ugyszólván minden gazdát érdekel és gyakorlatias irányú folytán jó hasznát veheti ennek a legkisebb gazdaság és minden háztartás is.

K-r.

A szentesi munkahiány okai.

Az aratás folyamán egyes napilapokban ismételtén azzal vádolták meg a tisztantuli gazdákat, hogy az ő szükmarkuságuk folytán maradt a munkások egy része aratási kereset nélkül, mert a szükségesnél kevesebb aratót szerződtettek, hogy „minél kevesebb részt keljen kiadni”. Lapunk hasábjain már rámutattunk ezeknek és a hasonló állításoknak tarthatatlan voltára, hiszen pl. a kiadandó rész nagysága sem az aratómunkások számától függ.

Minthogy a támadások főleg a szentesi és szentesvidéki gazdákat érték, a Csongrád-megyei Gazdasági Egyesülettől a tényállásra nézve közelebbi felvilágosítást kértünk. A beérkezett tárgyilagos választ alább közöljük; ebből kitűnik, hogy mennyire felületesen és egyoldalúan kezelték az illető napilapok a kérdést és hogy az aratási munka hiányáért a felelősséget éppen a gazdákra nem lehet hárítani.

WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz.

Géposztály: Myersolajmotorok • Vetőgépek • Boronák • Konkolyozók • Szecskaavágók
Kukoricamorzsolók • Gazdasági malmok • Szénaprések • Szalmaprések

Teljes malomberendezések és egyes malomgépek azonnal raktárról szállíthatók. 8221

„Szen nagyobb szerződés pontos aratás meg Ez évben gazda, a szerződés totta az megkötés egyáltalán gazdával meg ara tek, (feje buzát és meg nem szólván t

Időköz a gazdas sok, kike helybeli feltételek 6 q. buz az öszieli helybeli passziv a megféle ték a cso állni neaz engedik b a megféle hajlandó erőszakol leszerződő lásokba b zódott.

A tényá mint amit munkások kal, csak inkább id helybeliek gazdának vidéki mu hazaszállit az, hogy szentesi ga kással, mi bármilyen körülbelül munkát, d a háboru munkát vég hogy sokk gabona va

A „Fa bala

Auguszt tartotta a vidéki zász lentőségét helyen a n ünnepszék terület A balato induló külf fővárosból.

Eké tak FA

„Szentesen évtizedek óta az a szokás, hogy a nagyobb gazdák egy része már május hóban le-szerződött arató részeseit, vagyis akkor, amikor pontosan megállapítható, hogy mennyi a kalászos vetésük. A kisebb gazdák azonban (már pedig ez a nagy többség) csak közvetlen az aratás megkezdése előtt kötnek arató szerződést. Ez évben is így történt. Az az egy-néhány nagyobb gazda, aki más évben is korábban szokott arató-szerződést kötni, már május hónapban felszólította az előző évi aratómunkásait a szerződés megkötésére. A munkások legnagyobb része egyáltalában tárgyalásokba sem bocsátkozott a gazdával, arravaló hivatkozással, hogy ráérnek még aratásig; akik pedig tárgyalásba bocsátkoztak, azok olyan magas munkabért követeltek, (fejenként az élelmezésen kívül 10—11 q. búzát és két-három q. árpát) hogy azt a gazdák meg nem adhatták. Emellett túlzó vezetőik ugy-szólván terrorizálták a gazdákat.

Időközben mindig tömegesebben jelentkeztek a gazdasági egyesületnél eszegrádi aratómunkások, kiket a szentesi gazdák — látván, hogy a helybeliekkel nem boldogulnak — méltányos feltételek mellett leszerződettettek (nagy átlagban 6 q. buza és 2 q. árpa biztosíték kikötésével az ősziekben 10-ik, tavaszikban 9-ik részérei). A helybeli munkások ezt látták és tudták, de azért passzív álláspontjukat nem adták fel, hanem a megfélemlítés eszközeit vették elő. Megfenyegettek a csongrádi munkásokat is, hogy munkába állni nem engedik, sőt még a határba sem engedik be őket. Amikor azonban látták, hogy a megfélemlítés nem használ és a hatóság sem hajlandó tulságos berköveteléseiket a gazdákra erőszakolni és hogy 300—400 idegen munkás leszerződött Szentesre, a józanabb elem tárgyalásokba bocsátkozott a gazdákkal és le is szerződött.

A tényállás tehát éppen az ellenkezője annak, mint amit egyes újságok annak idején irtak. A munkások nem álltak szóba kezdetben a gazdákkal, csak akkor, amikor látták, hogy a gazdák inkább idegenből hoznak munkást, sem hogy a helybeliek tulköveteléseit teljesítsék. Pedig ez a gazdának igen nagy megterheletés, mert a vidéki munkást minden szombaton falujába kell hazaszállítani és vasárnap visszahozni. Nem áll az, hogy a munkások testülete és a gazdák között különleges egyezség jött volna létre. A szentesi gazda szívesebben arattat helybeli munkással, mint vidékivel, azonban nem ragaszkodik bármilyen áron hozzá. Tény az, hogy ez évben körülbelül 1000 munkás nem kapott aratási munkát, de ezek legnagyobb része kubikos, kik a háboru előtti időben az aratás alatt is kubikos munkát végeztek. A munkahiányt végül az is okozta, hogy sokkal kevesebb volt ez évben a kalászos gabona vármegyénkben, mint más években.

A „Falu“ Országos Szövetség balatonfüredi nagygyűlése.

Augusztus 15-én, Nagybaldogasszony napján tartotta a „Falu“ Országos Szövetség első vidéki zászlobontó nagygyűlését, amelynek jelentőségét lapunk más helyén méltattuk. E helyen a minden várakozáson felül jól sikerült ünnepség lefolyásáról számolunk be lapunk szűk területéhez mért rövidséggel.

A balatonfüredi zászlobontásra a korán reggel induló különvonattal számosan utaztak le a fővárosból. A budapesti vendégek sorában ott

voltak többek közt *Rubinek Gyula* kereskedelmi miniszter, *Szabó István* kisgazdaügyi miniszter, *Patacsi Dénes* és *Meskó Zoltán* államtitkárok, *Ipolyi-Keller Gyula* nyug. államtitkár, a Szövetkezetek Áruforgalmi Részvénytársaságának elnöke, *Jeszenszky Pál* udv. tan., a Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatója, *Serbán Iván*, a Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatója, *Balogh Elemér*, a Hangya vezérigazgatója, *Meskó Pál*, a Hangya igazgatója, az „Új Barázda“ főszerkesztője, *Németh József* és *Lavotta Ferenc* min. tanácsosok, *Marschall Ferenc* dr., a „Falu“ Szövetség ügyvezető-igazgatója, *Lickl Károly* orsz. gazd. főfelügyelő, *Fáy István* és *Csohor Imre* kormánybiztosok, *Barla-Szabó József*, *Erdő-Harrach Béla*, *Hir György*, *Iklódi-Szabó János*, *Rubinek István*, *Szent-Imrey Ákos* nemzetgyűlési képviselők, *Fabricsius Endre*, *Konkoly Thege Sándor* dr. és *Rothmeyer Imre* OMGE titkárok, *Kiss Elemér*, a Kecskeméti Gazdasági Egyesület titkára és még számosan a gazdatársadalmi és szövetkezeti élet vezetői közül.

A különvonaton jött vendégeket a balatonfüredi pályaudvaron, az egybegyűlt közönség lelkes fogadtatásban részesítette. A helyi rendező-bizottság elnöke, *Bedegi Gábor* intézett üdvözlő szavakat a miniszterekhez, akiknek nevében *Rubinek Gyula* válaszolt, hangsúlyozva azt, hogy a falu népében gyökeredző erő tudatában teljes bizalommal tekint a jövőbe.

Az üdvözlő beszédek elhangzása után a vendégek és a fogadásukra egybegyűlt közönség bevonult a diadalkapukkal feldíszített faluba és legelőször a róm. kath. templomban zenés misét hallgatott. A mise végeztével a község háza előtti nagy téren folyt le a nagygyűlés, amelyen résztvettek a hatóságok képviselői és a szomszédos községek küldöttségei. Sok száz érdeklődőből álló hallgatóság előtt *Róka Lajos* a Balatonfüredi Olvasókör elnöke üdvözölte a község nevében *Rubinek Gyulát*, a „Falu“ Országos Szövetség alapítóját, aki nagyszabású beszéddel nyitotta meg a gyűlést.

Amikor a gyorsvonat — kezdte beszédét a miniszter — Svájce hókoszorúta bércet aljában robogott velem és ott az egymást váltogató szebb-nél-szebb tavak vidékén haladtam át s a tavak mellett gyönyörű, gazdag gyümölcsösöket csinos vöröstetűjű, zöldszalagterest, tisztaságtól csillogó házikókat láttam, ez a színjáték édes hazámat és elsősorban ezt a vidéket, a Balatont juttatta eszembe, amely ennek az országnak egyik legdrágább kincse. Fajdalommal gondoltam arra, hogy ennek a drága kincsnek partjait nem szegélyezik ezek a tisztaságtól és boldogságtól ragyogó házikók, abba a szakadatlan láncolatban, amint azt Svájceban láttuk. Pedig mennyivel más víz ez a Balaton, nemcsak azért, mert a szívünkhöz van növe, mert magyarul a partok övezik körül, hanem azért is, mert ez a víz gyógyulást jelent a beteg szervezetnek, üdülést a pettyhűt idegeknek. Ez a víz megérdemli a legodaadóbb gondozást — mert képes idehozni az idegenek tizezeit és gazdag forrása lehet a jólétnek és a körülötte lakó nép boldogulásának.

— Amikor földművelésügyi miniszter lettem — folytatta, első kötelességem volt arról gondoskodni, hogy a Balaton keresett gyógyuló és üdülő helye legyen nemcsak ennek az üdülőhelyeitől amugy is megfosztott országnak, de az egész világnak is. Meg vagyok győződve arról, bárki is kerül a jövőben kormányra, első kötelességének fogja ismerni, hogy erre a vidékre gondoljon, hogy itt a jólét gazdag forrásait nyissa

meg. Mint kereskedelmi miniszter is kötelességemnek ismerem, hogy forgalmi téren a köz-utak megjavításával, új utak kiépítésével, villamos erőforrások megnyitásával, villamos közlekedés létesítésével megteremtsem azokat az alapokat, amelyek feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy itt egy új Svájce-t teremtsünk.

Majd a „Falu“ Szövetség feladatairól szólott.

— A „Falu“ Országos Szövetség elsősorban a kultúra terjesztését tűzte ki célul, — ugymond — az utolsó kunyhóban is a kultúra mécsesét akarjuk meggyújtani. A kultúra köz-kincs, amelyből mindenkinek joga van annyit meríteni, amennyivel lelki szükségletét kielégíteni képes. Ezt a közkincset szét fogjuk szórni a falu népe között, mert az a jólét egyedüli és legbiztosabb forrása, amelyet az emberektől elvenni nem lehet. A kultúrember minden körülmények között meg tudja teremteni a megélhetésének alapjait, jólétének és boldogulásának forrásait. A „Falu“ Szövetség a jólétet is hirdeti, a jólét pedig a szociális béke alapja, mely ennek a századnak legnagyobb gazdasági problémája, amit csak lassu munkával, szorgalommal lehet elérni, nem pedig fegyverek erejével.

Ezért felhív mindenkit, aki érzi magában a hivatást, hogy a népért, a közért dolgozzon, jöjjenek a Szövetség zászlaja alá, amelyen az önzetlen munka ígéi vannak felírva. És ha majd százak, ezrek, milliók sorakoznak a zászló alá, ha majd minden falu egyesül a „Falu“ Szövetség kebelében, akkor megteremtett az igazi demokrácia, a falu, a munka demokráciája. Hangsúlyozza azonban, hogy vissza kell térnünk régi ezer éves hagyományainkhoz, erkölcsi és nemzeti alapra kell helyezkednünk.

A miniszter megnyitó beszédét a közönség lelkes éljenzéssel és nagy tetszéssel fogadta. Utána *Patacsi Dénes* államtitkár szavalt a nagy hatással *Zászlobontásra* című alkalmi költeményét, majd *Meskó Pál*, a Hangya igazgatója emelkedett szólásra, aki állandóan élénk tetszéstől kísért beszédben fejtette ki a „Falu“ Szövetség programját és feladatait;

— Ilyen gyűlése — ugymond — az országnak még sohasem volt, mert összehívták ugyan a földművelőket azelőtt is gyűlésekre, amelyekben a falu érdekeiről is szó volt, a mai gyűlés azonban az első, amely kizárólag a falu össze-sége érdekeinek, a falusi ember ügyeinek van szentelve. De az sem történt még soha, hogy a falu érdekeit tárgyaló gyűlésen a kereskedelemügyi miniszter elnököljön volna.

— Nem vezeteln, bünbánatot tenni jöttünk ide — folytatta — hanem felemelt fővel állunk a világ elé, mert úgy érezzük, hogy a lövészárkokban és barázdákban mindenütt megtettük kötelességünket. Beszélnek a falu és a város közötti ellentétekről, de ha ezek fennforognak, minden józan ember belátja, hogy azoknak nem a falu az oka. Eddig a kultúrától a falunak csak édes-kevés jutott. A Falu Szövetség azonban a kultúra, a tudás fegyvereivel akarja ellátni a falu lakosságát, ez által képessé tenni azt a fejlődésre, hogy így az ország erősödésére szolgáljon.

— A tudás terjesztése érdekében meg kell teremtenünk minden szükséges intézményt. Minden faluban könyvtárakat kell szerveznünk, aminek érdekében a Hangya már meg is tette a szükséges lépéseket. Mindenkinek rá kell jönnie arra, hogy az ismeretszerzés gazdaságilag erkölcsileg és szellemileg hasznára válik minden embernek.

A megvalósításra váró többi feladatok ismertetése után azzal végzi beszédét, hogy

Ekék, ekerészek, vetőgépek, vetőmagosztályozógépek, darálómalmok, takaréktűzhelyek, mindenféle mezőgazdasági vasáru azonnali szállításra kapható:

FARAGÓ ANDOR, Budapest, V., Vécsey-utca 2.

ütött a tizenkettedik órája a szervezkedésnek. Hogy az események a közelmúltban odáig fejlődtek, amint azt átéltük, annak oka sokban a polgárság szervezetlensége volt. Társadalmi uton kell folytatnunk tehát a szervezkedést, mert az államtól mai nehéz helyzetében anyagi támogatást nem remélhetünk. Ehhez azonban mindenkinek a támogatása szükséges, mert e nélkül hiába bontunk zászlót, összetartás és kitartás nélkül csatát nyerni nem lehet.

Nagyhatású beszédet mondott Zemplényi Lászlóné is, aki azokat a feladatokat fejtegette, amelyek a falu kulturájának emelése terén a nőkre várnak. Rámutatott többek között a csecsemővédelem nagy jelentőségére, a gyermekhalandóság nagy veszedelmére, ifjúsági egyesületek alapításának fontosságára. A Szövetés egyik fő programpontja a háziipar, a szövés-fonás fellendítése, a kender- és lentermesztésnek és feldolgozásának országsszerte való elterjesztése, amely téren éppen a nőkre vár nagy hivatás. Felhívja a figyelmet a házilag szőtt csipkére is.

Ezután Patacsi Dénes „A nemzetköziesítés” című költeményét adta elő, majd sokorópátkai Szabó István kisgazdaminiszter beszélt, aki összetartásra buzdította a falvak népét a fenyegető veszélyekkel szemben. Indítványára a nagygyűlés táviratilag üdvözölte a kormányzót. A Himnusz elénekése után a közönség a református templomba vonult, ahol Vámos Géza lelkész magasszárnyalású beszédet mondott.

Délután 3 órakor a fürdőtelep nagyvendéglőjében 400 terítékű társasbéd volt, amelyen az első felköszöntőt Rubinek Gyula mondotta a kormányzóra. Felköszöntőt mondtak még: Meskó Zoltán, Bedegi Gábor, Hunkár Béla, Bibó Károly, Luttor Ferenc, Hamvasi Istvánné, Patacsi Dénes. Az ünnepség mindvégig a legkellemesebb hangulatban folyt le és bizonyára nagyszabású gyakorlati eredményeknek vetette meg az alapját.

VEGYESEK.

Rubinek Gyula miniszter bucsuja a földművelésügyi minisztériumtól.

A földművelésügyi minisztérium tisztikara augusztus 17-ikén délelőtt megjelent Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter előtt, hogy tőle a minisztérium éléről való távozása alkalmából bucsut vegyen. A tisztikar nevében Tahy Jakab dr. államtitkár bucsuztatta el a távozó minisztert.

Még egy évfordulóját sem ünnepeltük — mondotta többek közt — annak, hogy Magyarország földművelésügyének vezetését az a férfi vette kezébe, akit több évtizedes közéleti működése erre az állásra egyenesen predesztinált és alig hogy megkezdte a nagy munkát, máris bucsuzni jöttünk, de hitünk szerint nem véglegesen. Azt a tudást, azt az energiakészletet, a tapasztalatokat azt a gazdag tárházat, amellyel ezen a téren rendelkezik, tehetségekben szegény hazánk sokáig nem fogja nélkülözhetni. A föld volt az, amelyért Nagyméltóságodat ifjú korától deressedő főig küzdeni láttuk, csapásokat osztva és fogadva, mindig munkálkodva, de sohasem lankadva és ez a föld lesz az, amely Nagyméltóságodnak, ha visszatér, új erőt ad a további küzdelemre.

Rubinek Gyula miniszter meghatottan válaszolt az üdvözlő szavakra. Utalt azokra a nehéz-

ségekre, amelyekkel állandóan meg kellett birkóznia, majd így folytatta:

— Őszintén bevallom, hogy bár távozásom innen mindenesetre a politikai körülmények által diktált okosság és belátás következménye, mégsem szívesen hagyom el ezt a polcot. Ennek egyik legfőbb oka azonban az, hogy engem több évtizedes barátság fűz ennek a minisztériumnak tisztikarához. Belső tanultam ezt a tisztikart addig is, amíg működését csak kívülről néztem, de ez a becsülés magasan ragyog előttem most, hogy közvetlen közlelől volt alkalmam megismerni ennek a kiváló tisztikarnak becsületességét, szorgalmát és ügyességét. És megragadom ezt az alkalmat, hogy mindazokat a vádakat, amelyeket e minisztérium egyes tisztviselői és a tisztikar ellen egyáltalán elhangzottak, a leg-határozottabban visszautasítsam, mert mindnyájunknak, akiknek a mai viszonyok között csak kis áttekintésünk is van, be kell ismerünk, hogy a magyar tisztikar megdönthetetlen oszlopa a mai társadalmi rendnek s hogy az ország a mai súlyos viszonyok között odáig juthatott, ahová jutott, az elsősorban a magyar tisztviselőkar önfeláldozó munkájának, nélkülözésének, megadásának köszönhető.

Távozásom alkalmával csak hálával és köszönettel emlékezem meg minden munkatársamról, mert amit előre feltételeztem, bekövetkezett, hogy a legönzetlenebb támogatásban részesültem a tisztikar részéről. S ha valamelyes eredményekre itt tartózkodásom miatt rá tudok mutatni, azt elsősorban a tisztikarnak köszönhetem. A magam részéről, ha el is távoزم innen, magammal viszem az önök becsülését, szeretetét és magammal viszem a föld szeretetét, amelyetől soha, semmiféle munkakörben engem elszakítani nem lehet. Legyenek meggyőződve arról, hogy én mindig azokat az érdekeket fogom szem előtt tartani és irányítól tekinteni, amelyek a földművelésügyi tárcának ügykörébe tartoznak, mert Magyarország sorsa e tárca gondozására bízott ügyek körül forog s a többi tárca csak bolygó e körül, amelyeknek az a feladata, hogy a leghatékonyabban támogassák mindazokat a terveket és intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a magyar mezőgazdaság megerősödjék, a gazdasági élet új alapokra helyezkedjék. Azt hiszem, új korszak következett be Magyarországon, amelyben az egyes tárcák közti ellentétnek meg kell szűnie s minden társadalmi osztálynak vállvetve kell dolgoznia az ország gazdasági újjáépítésén. A beszéd elhangzása után lelkesen megjelnezték a távozó minisztert, aki ezután még hosszasan elbeszélgetett a tisztviselőkkel.

Halálozások. Horváth Mihály, a „Hangya” igazgatója augusztus 17-én rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult a Hangyát ugyyszólván bölcsőjétől végig kísérte, míg nagygyá nem nőtt. Minden ízében szövetkezeti ember volt, aki a szövetkezeti eszme érdekében fáradságot nem ismert. A központi tevékenységéből a szövetkezeti értékesítés megszervezése jutott legutóbb osztályrészéül, azonkívül a vidéki kirendeltségek felügyelete is munkaköréhez tartozott. Nehéz és fontos szerepét teljes sikerrel töltötte be s mindenfelé megbecsülést és közkedveltséget biztosított a maga számára. Halála nagy veszteség a Hangyára, de az egész szövetkezeti mozgalomra, melynek hívei kegyelettel fogják megőrizni Horváth Mihály emlékét.

Hevessy Lajos m. kir. udv. tanácsos, földbirtokos, a Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómű-

társaság alelnöke stb., f. hó 13-án 68 éves korában, hosszú szenvedés után elhunyt. Földi maradványait f. hó 14-én helyezték nyugalomra a kerepesi-uti temetőben nagy részvét mellett, az engesztelő szentmise-áldozatot pedig f. hó 16-án mutatták be a tápiószecsői kegyuri templomban.

Styoss Sándor hírlapíró aug. 13-án, hetvenkét éves korában meghalt, 15-én délután temették el a farkasréti temetőben. Temetését a főváros rendezte, az egyházi gyászbeszédet Haypál Benő tartotta, utána B. Virág Géza, a Budapesti Újságíró Egyesület nevében bucsuzott el a közszereletben élt kollégától. A megboldogult hosszanosan szolgált az agrárius törekvéseket is; a 90-es években az akkor csirájukból kibontakozó agrármozgalomnak igyekezett minél nagyobb nyilvánosságot biztosítani „Magyar Híradó” című könyvátalosa útján.

Természeredmények. A földművelésügyi minisztérium augusztus 13-án kiadott hivatalos jelentése szerint a legutóbbi változékonny időjárás a gabonafélék természeredményére nem volt kedvező hatással. Míg ugyanis ott, ahol túl sok csapadék volt, a szem a keresztekben csirázni kezdett, másutt pedig a tulajágos hőség és szárazság következtében a szem megszorult. Különösen áll ez a búzára nézve, melynek természe most — részben már eszéplési eredmények alapján — tetemesebb csökkenést mutat a legutóbb közzétett termésbeoslés adataival szemben. A különböző károsodások következtében a legutóbbi vetésjelentés szerint kimutatott kat. holddankénti 5-8 q országos átlag 0-3 q-val, az akkor remélt 9 millió buza-termés 1/2 millió q-val kedvezőtlenebbé vált. A hektoliterenkénti minőségi súly országos átlagban 78 kg. A rozs is általában gyengébben fizetett, mint azt a gazdák remélték. Ma az országos átlag kat. holddanként 4-8 q, vagyis összesen 43 millió q rozstermés várható. A rozsnak átlag sulya hektoliterenként 71 kg. Az árpa- és zab-termésre vonatkozó becslési adatoknál az elérés nem oly nagy, országos átlagban kat. holddanként árpából 5-1, zabból 5-8 métermázsás termés remélhető s ez alapon a jelentés a termést 4-4 millió q árpára és 3-4 millió q zabra becsüli. A kapásnövények közül a tengerre az időjárás továbbra is igen kedvező volt és az mindenütt szép és erőteljes fejlődést mutat. A burgonya terméskilátások a legutóbb kiadott vetésjelentés óta általában csökkentek. A korai burgonya szedése folyamatban van, az eredmény közepes, a gumó apró és kevés. A cakorrépa sokat javult, levélzete haragos zöld, gyökképződése igen kielégítő. A kertvetemények nagyon szépen fejlődtek és mindenütt bőséges termést adnak. A gyümölcsfélék közül az alma, körte és dió jó termést ígér, a szilva, őszibarack és mandula közepes termést hoz. A mesterséges takarmányfélék közül a lóhere jól fizetett, a lucernára is jó hatással volt az eső, egyes helyeken már negyedszer kaszálták. A dohány jól fejlődött, a törés a legtöbb vidéken folyamatban van. A beérkezett jelentések szerint elég jó dohánytermés várható. A szőlő közepes termést ígér, bár a jégverések és zivatarok, valamint a különböző betegségek nagy károkat okoztak.

A földművelésügyi tisztviselők tiltakozása A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetésének földművelésügyi csoportja augusztus hó 9-én tartott rendkívüli választmányi ülésén felháborodással tárgyalta Buza Barna volt miniszternek a népbiztosok pörének főtárgyalásán tett ama nyilatkozatát, hogy a földművelésügyi minisztérium tisztikara a proletárdiktatura kitérésekor vörös jelvényvel a gomblynkában éltette Kun Bélát. Egyes megtévelyedett emberektől eltekintve, kiknek a minisztérium kebelében való agitációs működését éppen Buza Barna miniszternek kétszínű és erélytelen magatartása bátorította, senki sem hordott a minisztériumban vörös jelvényt, még akkor sem, mikor gép-

figyerekkel a tisztviselők elbocsátása a riumban düh tisztikara ezt utasítja vissza aki a tisztikar szocialista pá megmentőjét.

Kertésznapi süllet elhatáro szszszel kertés napokat októ megtartani. A érdekelteket hozza s az id közzét nyujts

Mezőgazda szállt terüle székhelyvel delte el, amel Az elnök és joga, a másod igazgatóságán művelésügyi berek, választ gazdasági sze A kormány s intézését a tar tíró ügyek el megbízottjának igazgatóságán van. Az öszsz tanácsot műkö

Borélesztők Borgazdasági Ampelológiai 13-15.) ezérv boesátja kiproblata által gyors bor gyorsabb a legtöbb esetb bort kaphatunk által végzett k nek rendezen a élesztőt küldik szüret előtt ezimüket, mily tanak kísérelte mustot, milyen lesz a szüret, használati utas mustra is elszá aran kívül mé beküldeni.

A porosz szén kiutalt Magyarorságon porosz szén még június 23-án kb. 9000 tonna pe tartán azonban e tartották és mind A bojkott megszt és a királyhídi be tus hó 14-ig 229 határon és gazdál szállítások folyam történt a megfele fokozatosan, soroz jenek elszállítás számításai lehet ar legkésőbb szepter és az egész kiuta

A tej kedvezme megye közigazgat rozatából feiterge közlelemezési min vasuti szállítására maradását rendel

Takarmányker nos versenytárgya az 1920/21. garo 8000 q széna, 600 szállítására. Ajánl azok egyes fajair

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
 Alapított 1900-ban. Igazgatóság Budapest, IX., Calvin-tér 10. (saját székházában). Alapított 1900-ban.
 Biztosításokat elfogad tűz-, jég-, baleset-, szavatosság- és beléréses lopás ellen, ugyszintén az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzletredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek. Biztosítási ajánlatok be nyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság. A szövetkezet biztosítékai 1917. XII. 31-én:
 Alapítéka ..... 2.551.120.- K
 Tartalékok ..... 9.549.572.71 -
 A szövetkezet kötelezettségeinek fedezetére mindenkélti az évi díjérték és kamajátalóm szolgál, az kitést 1917. évben tehát legalább ..... 11.826.880.82 -
 ..... 28.727.573.53 K

A Gazdák Biztosító Szövetkezet
 alapítása és fiókintézménye a **GONDVISELÉS**
 Országos Központi Segélyző Társulat (Budapest, IX., Calvin-tér 10.), mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyujt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít, minden orvosi vizsgálat nélkül. 9059

MO
 Sürgőnyelm:
AJÁ

legyverekkel volt megszállva az épület s amikor a tisztviselők megfélemlítése és hivatalból való elbocsátása éppen a földművelésügyi minisztériumban dühöngött a legjobban. A minisztérium tisztikara ezt a rágalmazást annál elítélőbben utasítja vissza, mert éppen Buza Barna volt az, aki a tisztikarhoz intézett bucsulevelében a szocialista pártot, mint Magyarországot egyedüli megmentőjét állította a tisztikar elé.

Kertésznapok. Az Országos Kertészeti Egyesület elhatározta, hogy ezentúl minden évben ősszel kertésznapokat rendez. Az ezidei kertésznapokat október 1-3-ig fogják Budapesten megtartani. A kertésznapok célja az, hogy az érdekelteket egymással közvetlen érintkezésbe hozza s az időszéri kertészeti kérdésekről tájékoztatást nyújtson.

Mezőgazdasági tanács a csehek által megszállt területen. A cseh kormány Pozsony székhelyű mezőgazdasági tanács felállítását rendelte el, amely a kormány felügyelete alatt áll. Az elnök és első alelnök kinevezése a kormány joga, a második alelnököt választják. A tanács igazgatóságának tagjai: az elnökség, a földművelésügyi kormány által kinevezett szakemberek, választott tagok és a kormány által kijelölt gazdasági szervezetek és intézetek képviselői. A kormány saját hatáskörébe tartozó ügyek elintézését a tanácsra bízhatja, a halasztást nem tűrő ügyek elintézése az elnöknek és a kormány megbízottjának együttes jogát képezi. A tanács igazgatóságának általában csak tanácsadói joga van. Az összes állami hivatalok kötelesek a tanácsot működésében támogatni.

Borélesztők forgalombahozatala. A Szőlő- és Borgazdasági Központi Kísérleti Allomás (azelőtt Ampelológiai Intézet, Budapest, II., Debrői-ut 13-15.) ez évben is a közönség rendelkezésére bocsátja kipróbált fajélesztőit, amelynek használata által gyorsabb és tökéletesebb erjedést, a bor gyorsabb fejlődését és érését érhetjük el s a legtöbb esetben zamatosabb és finomabb ízű bort kaphatunk, amit az előző években a gazdák által végzett kísérletek igazolnak. A jelentkezőknek rendszeren a megfelelő borvidék és borféleség élesztőit küldik. Az érdeklődők három héttel a szüret előtt közöljék az állomással pontos címüket, milyen fajtájú és mennyi mustal óhajtanak kísérletezni; rothadó s a szőlő, kénezik-e a mustot, milyen a várható cukortartalma, mikor lesz a szüret. Minden *adag élesztő* (amely a használati utasítás szerint akár több ezer hl. mustra is elszaporítható) ára 100 K., az élesztő árán kívül még 100 K. szállítói díjtelítést kell beküldeni.

A porosz szén leszállítása. Az entente tudvalevőleg kiutalt Magyarországra részére mezőgazdasági célokra 3000 vagon porosz szenet. A német bányákból való szállítások még június 23-án megkezdődtek és 610 vasuti kocsiiban kb. 9000 tonna porosz szenet el is szállítottak. A bojkott folytán azonban ezt a mennyiséget az osztrákok visszatartották és mindezt az osztrák vonalakon vesztették. A bojkott megszüntével a szállítmányokat továbbították és a királyhídi bejövő állomáson eddig bezárólag augusztus hó 14-ig 229 vasuti kocsiiban 3800 tonna át is jött a határon és gazdák részére továbbították. A további szén szállítások folyamatban vannak és a Máv. részéről megtörtént a megfelelő intézkedés, hogy ezek a szénfeltételek fokozatosan, soronkivül, minden fennakadás nélkül kerüljenek elszállításra. Ha valami akadály közbe nem jön, számítani lehet arra, hogy a teljes 3000 vagon e hó végéig, legkésőbb szeptember hó első felében leszállításra kerül és az egész kiutalt mennyiséghez a gazdák hozzájutnak.

A tej kedvezményes vasuti szállítása. Somogy vármegye közigazgatási bizottsága legutóbbi ülésének határozatából felterjesztésben kérte a kereskedelemügyi és közlekedési minisztereket, hogy a tej- és a tejtermékek vasuti szállítására vonatkozólag a régi tarifák érvényben maradását rendeljék el.

Takarmanyerület. A kereskedelmi miniszter nyilvános versenytárgyalást hirdet a m. kir. postaállomás részére az 1920/21. gazdasági évben szükséges 7000 q zab, 8000 q szén, 6500 q alomszalma és 4200 q zsupszalma szállítására. Ajánlat tehető az összes terményekre, vagy azok egyes fajaira és pedig úgy a teljes szükségletre,

mint annak egy részére. Az általános és részleges szállítási feltételek, valamint az ajánlat megtételéhez szükséges űrlapok a m. kir. postaállomásnál (Budapest, VIII., Stefánia-ut 4. sz.) díjmentesen kaphatók vagy postán való elküldésük kérhető. A szerződés tervezete ugyanott megtekinthető.

Tőzegkutató furások Kecskemét határában. A földművelésügyi miniszter utasította a Duna-Tisza-csatorna talajkutató furásait végző kirendeltséget, hogy a pótfurások befejezése után a kecskeméti tőzegréteg felkutatására szükséges furásokat a város költségére végezze el.

A 38 év óta fennálló *Fischer J.* cég Budapest, Nádor-ut. 31/33. *Zsák- és ponyvagyára.* Ponyvakölcönözője, a legjobban ajánlható.

Permetező- és alkatrészek nagy raktára, Schwarz József és Tea cég összes műszaki cikkek elsőrangú beszerzési forrása, Budapest, Vilmos-császár-ut 53.

Pénzügyi hírek.

Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársasága nagyarányú fejlődése folytán az intézet igazgatósága az ügyvezetést átszervezte. Vezérigazgatóvá *Loósy József* Viktort, a Magyar Fémközpont Rt. volt vezérigazgatóját nevezte ki, aki mellett ügyvezető-igazgatói minőségben *Kozma Ferenc*, *Heródi István* és *Zimburg Ervin* dr. működnek. Az intézet jogügyi igazgatója *Csöbor Gyula* dr. nyug. miniszteri tanácsos. Az igazgatóság a külföldi üzletek legfőbb intézésére *Lers Vilmos* báró dr., nyug. államtitkár nyerte meg, akit a legközelebbi közgyűlésen a társaság igazgatóságába is be fog választani.

NYILTTÉR.

8 rovatban foglalkozott nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Gazdasági célokra alkalmas csizmak és cipők
nagy választékban, valamint rendelésre
GERŐ ADOLF FIA cégnél, BUDAPEST,
IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 4. 8793

Zsák-, ponyva-, zsinór- és kötéláru
beszerzhető **LÁSZLÓ GYULA** cégnél Budapest,
V., Nádor-utca 20. 9030 Telefon: 160-82.

Pálinka- és lekvárfőző rézüstök,
rézgálic, rafia, kénpor, kénlap,
továbbá gyümölcs-szállítóhoz
legújabbakban áron kaphatók. 9013
SZONTÁGH PÁL rézműgyár, Budapest, IX., Üllői-ut 19. sz. TELEFON: József 99-44.

ERDÉLYI MÁRK GŐZ- ÉS MOTOREKE ALKATRÉSZ GYÁRA
BUDAPEST,
VI., LEHEL-UTCA 10.
Telefon: 28-29. Sürgőncim: „Gőzeke.”

ELVÁLLALJA:
GŐZ- ÉS MOTOROS SZÁNTÓGÉPEK, valamint bármely rendszerű **BILLENŐ EKÉK, KULTIVÁTOROK, GŐZBORONÁK** stb. SZAKSZERŰ JAVÍTÁSÁT, ugyiszintén az összes **KAZÁNJAVÍTÁSI MUNKÁLATOKAT.** 8165

Gazdáknak nagy előny!

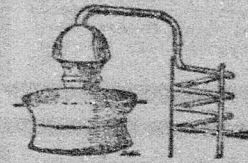
Napi áron átveendő minden öt métermázsa kinyírt vagy nyolc métermázsa kaszált lenkőrövel szemben

egy méter tiszta lenvásznat

vagy megfelelő mennyiségű **lencsérnát** gyári áron szállít.

FIEDLER JÁNOS LENFONÓ- ÉS SZÖVŐGYÁROS, HOMÁROM. 8931

Központi szeszfőzdeberendezéseket,

pálinkafőzőüstöket és vörösrázüstöket raktáron tart és szállít.

SCHMACH KÁROLY

utóda: Vályi József rézműves

Budapest, VII., Nagydiófa-ut. 9. Telefon: József 124-50. 8940

KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

1920. évfolyama

Szerk.: SZILASSY ZOLTÁN, az OMGE igazgatója, még kapható. A két kötetnek ára OMGE tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek bementesítéssel **33 korona.** Megrendelhető a „Patria” r.-t. gsd. szakkönyvkiosztóságán, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Központi szeszfőzdeberendezéseket és pálinkafőzőüstöket raktáron tart és szállít.

ARÁNYI ADOLF rézműgyár,

Ujpest, Lőrinc-ut. 7. 8985

Teljesen új 0136

AVANCE MOTOREKE

teljes felszereléssel **eladó.** Érdeklődőseket „Avance 9136” jelű alatt a kiadóhivatal továbbít.

Gazdasági helyzetünk javítása érdekében állattenyésztésünk fejlesztése a legsürgősebb és legfontosabb feladatok közé tartozik. Ennek azonban legfőbb feltétele takarmánytermelésünk javítása. Elsősorban ebből a szempontból foglalkozik állattenyésztésünk fejlesztésének kérdésével

Konkoly Thege Sándor dr.
OMGE titkárnak

Állattenyésztésünk

fejlődésének fő feltétele

cimmel most megjelent nagyrésztük könyve. Ebben a szerző számszerű adatok alapján megvilágítja nemcsak Magyarországot, hanem az összes államok állattenyésztésének helyzetét s a fejlődés valamennyi feltételét; ismerteti a takarmánytermelés jelentőségét és állapotát; javaslatokat tesz arra nézve, hogy miként lehetne a jelenlegi viszonyok között a rétek, legelők, szalás-, gyökér-, gumós- és abraktakarmányok termését fokozni és végül rámutat a tudományos, állami és gazdátársadalmi feladatokra. Ez az állattenyésztésünk összes időszéri kérdését megvilágító munka valóban nélkülözhetetlen mindazok számára, akik az állattenyésztéssel elméletileg vagy gyakorlatilag foglalkoznak s akik az ország gazdasági talpraállítása érdekében fáradoznak.

Ára bementesítéssel **48 K.**

Megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvosztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

MONORI MAGKERESKEDÉS, BUDAPEST,

Sürgőncim: GRANÁRIUM BUDAPEST.

IV., KOSSUTH-LAJOS-UTCA 3. SZ.

8981

TELEFON: 66-54.

AJÁNL

őszi bükkönyt, őszi borsót, Viktória borsót, fehér mustárt, biborherét és mindennemű egyéb saját tenyésztésű fajtisza, magas csiraképességű, szavatolt minőségű gazdasági, konyhakerti és virágmagvakat.

NYILTTÉR.

E rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

BOGÁR ISTVÁN

mező- és erdőgazdasági MUNKAVÁLLALATA, ENYING.

Elvállalja mindennemű munkáinak szállítását, nevezetesen napasámas, hénapasámas, arató, rézes- és szakmáymunkáit...

Cseplési mázsakönyvek és értesítők

legelőnyösebben beszerezhetők a "Patria" Irodalmi Váll. és Nyomdai R.-T. nyomtatványkezelő osztályában...

- 56. Cseplési mázsakönyv, 200 lapos terjedelemben, kizsákrható lapokkal, barna papirkötésben, darabja K 10-...

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Gabona.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaosztályának jelentése.)

Buza, rozs- és kétszeres terményekben üzletkötések nem történtek, miután a revók a módosított kormányrendelet megjelenését várják.

Takarmányárban az üzletirányzat változatlan maradt és csak igen csekély kitételek fordultak elő.

Sörárban még nem alakult ki az üzlet. Zabban az üzletirányzat nem változott és 650-680 koronát fizettek 100 kg-ként ab feladó vasúti állomás.

Repeben az árak nem változtak, miután az eladók magasabb árak reményében igen tartózkodóak voltak.

Vetőmagvak.

(Magyar Mezőgazdák Szövetkezete magosztályának jelentése.)

A forgalom magvakban csak lassan indul meg, mert a külföldi ezidőszert még nem mutat érdeklődést. A beérkezett jelentések szerint máktermésünk kielégítő.

Table with 2 columns: Magvak, Árak nyersáruért 100 kg-ként: Mák 2700-2800 K., Ósziporsó 500-550 K., Szószöbűkköny 1750-1850 K.

Takarmány.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete takarmányosztályának jelentése.)

Széna- és szalmaüzletben az irányzat változatlan maradt. A helybéli fogyasztók csupán napi szükségletüket vásárolták.

Table with 2 columns: Takarmány, Ár: Prima szénáért 150-180 koronát, Büköny- és muharért 250-280, Szalmáért 80, Zsupszalmáért 120-140, Takarmányszalmáért 120-140.

Sertés.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéshizlalási osztályának jelentése.)

A ferencvárosi vásáron a csökkenő felhajtások és az élénkebb kereslet következtében az árak továbbra is emelkedtek, minőség szerint fizettek 80-88 K-t kivételosen 90-92 K-t elősúlyban kg-ként.

Borju és juh.

A budapesti szurómarhavására a felhajtás aug. 13-án 186 drb, Aug. 17-iki felhajtás pedig 249 drb borju volt, melyek 40-45 K-ért cseréltek gazdát.

Szarvasmarha.

(Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága jelentése.)

Szent István napja miatt e heti számunkat előbb kellett zártnak és így a szokásos jelentést nem közölhetjük, valamint a budapesti csütörtöki vágómarhavásárról szóló tudósítást sem.

Budapesti vágómarhavásár.

1920. augusztus 16.

Felhajtás összesen 371 darab nagy vágómarha, nevezetesen 186 darab magyar és tarka ökör, 82 darab magyar és tarka tehén, 101 drb magyar lika, 2 drb magyar hivalt és 0 drb rugott borju.

Minőség szerint: 3 darab elsőrendű hizott bika, 84 darab középmínőségű bika, 16 darab alárendelt minőségű bika; 4 drb elsőrendű hizott ökör, 149 drb középmínőségű ökör és 33 drb alárendelt minőségű ökör; 7 drb elsőrendű hizott tehén, 70 középmínőségű tehén, 6 drb alárendelt minőségű tehén.

Az irányzat lanya, az árak jobbminőségeknél 2-3, rosszabb minőségűeknél 3-4 K-val kg-ként csökkentek. Eladatlan 77 drb.

Table with 2 columns: Következő árakat jegyezték, kilogrammonként elősúlyban: Bika jobbminőségű 26-38 K., silányabb 16-26, Ökör jobbminőségű 36-44, közép 28-33, alárendelt minőségű 20-26, Tehén 24-40, Bivaly 26-26, Növendék 18-29, Kicsontozni való 14-20.

Bőr és faggyu.

A nyersbőrpiacra a marhabőrárak 3 K-val, a borjubőrárak 10-12 K-val emelkedtek, így marhabőrért 40-48 K-t, fejes borjubőrért 80-82 K-t fizettek a vásárlók.

Bor.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete borértékesítő osztályának jelentése.)

A borpiac lanya, a kereslet szűnétel. Árak literenként 12-26 K. között mozognak. A szőlészeti és borászati felügyelők jelentése szerint közepes bortermés várható ez évben, a szőlőbetegségek és a helyenkénti jégverések és zivatarok következtében.

A szesz- és szeszszeszitalüzlet.

A szeszüzletben e héten ismét szilárd irányzat uralkodott és a szeszárak ismét drágábban zártak. Elkelt finomított szesz adózva helyben 158 koronáig. Kontingens nyersszeszért ab termelő állomás 85-88 koronát ajánlanak. Irányzat szilárd. Gyümölcsipálinkafélékben jobb vételkedv mellett az árak valamivel drágábban zártak.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

F. F. A magtakaró borona nem pótolhatja a tarlóbuktatást. Szükség esetén a tarlóbuktatást helyettesíthetjük esetleg erős fogazatu nehéz fogással, melyet súlyokkal is megterhelünk, de érdemleges munkát a könnyű magtakaróborona alig tud végezni.

Keskenyvágányu vasutakhoz SINSZEG

minden méretben, hevedercsavar, kengyelcsavar, szorítólemez, hevederek, alátélapok; továbbá fordítókorongok, váltók, csapágyak stb. szállítása.

Szőcs és Tyroler mérnök keskenyvágányu anyagok gyára. Városi iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 58/a. Telefon: 148-75. Sürgönyeim: Szőcsán Budapest.

Munkáscipő

barna tehenbőrű, bőrsarok, bőrkéreg. Mindenféle cipőárak elismert jó minőségben.

Postai szétküldés utánvétellel. ARDÓ JÓZSEF (SCHÖNFELD) munkásbakancsraktár, Budapest, Vilmos-császár-ut 43. 9112

A munkáltatási idejnyre ajánlunk: elsőrendű pestvárosi füstölt vagy sózott fehér táblás és kintű sózott munkásszalonnát,

valamint pestvárosi disznósirt a legmérsékeltőbb mint kedvező árajánlatokkal készségeggel szolgálunk. Welsz Lipót és Társai disznósir- és szalonnakivitel, Budapest IX., Mentess-utca 17. sz. (a sertésvágóhíddal szemben). TELEFON: József 14-60.

la CREOLIN

állatgyógyászati és fertőtlenítési célokra, kg-ként K 48.- Fekete Carbol, 25-30%/os, kg-ként K 20.- Keserűs, la medicinálaru K 14.- Glaubersó, la K 10.- Mentőszereknek minden nagyságban, kötszerek és egyéb gyógyárak olcsó napi áron kaphatók: Gábor Andor és Társa R.-T. gyógyáranyagkereskedés, 9105 Budapest, V., Nagykorona-utca 2. sz.

Mezőgazdasági üzemek részére alig használt, csaknem új ESZTERGAPADOK.

Mezei vasuti vágányok, váltók, fordítókorongok, sinszeg, sincsavar stb., répakocsik, uj idomvasablakok nagy választékban készletben, továbbá saját gyárban minden méretben készülő acélöntésű kerékpárok, közlőműalkatrészek SCHLESINGER ALAJOS 8901 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 30/32.

SZÉLMOTOROK, vízvezeték, csatornázás, szivattyuk stb.

KNUTH K. mérnök és gyáros Budapest, VII., Garay-u. 10.

HUNGÁRIA SZÉRUMMŰVEK R.-T. BUDAPEST, VI., SZONDY-UTCA 76. TELÉFON: 147-97. Sürgönyeim: HUNGARIASERUM. Állami felügyelet alatt álló intézetünkben tapasztalt szakorok közreműködésével, a legszigorubb tudományos elvek mellett készülnek a fertőző állatbetegségek ellen tartós védelmet nyújtó védőoltóanyagok, valamint fertőző beteg állatok gyógyítására alkalmas magas értékű vérezerék (szérumok). Külön diagnosztikai osztály. Kérjen prospektust. 8586

Méreg

Eredeti gyümölcs

Gazdasági Telefon 76-94.

Zsák- és Zsák- és PATÁK HUGÓ

Istálló-, magvasajtó, Árbán, F. a. gazdászgyára.

la kocsike bid, raffia stb. me legelősz Ratzka Ágoston körut 17. Tele

szalmát, l. csak ura Mezőgazd 9126 cim

Veszünk vagon kemény tüzfát Szives ajánlatok me feltüntetésevel Gy R.-T., Gyöngyö

Nyers Ken nagyobb tétel szemén is kiké elfogadunk. K Délmagyar Budapest,

52897/1920. A a Magyarországi Fa használásánál tapaszt to A Magyarországi É országi Faértékesítő H ványokat, valamint az ványok felhasználásár nek át, sőt ugy az eg miáltal egyrészt a Ma részt lehetővé toszik e leteiket eltitkolják és elvonhassanak. Miután az igazolvó bejelentett készletek f és elszámolás kötelezo a kiadott igazolványok szági Faértékesítő Hiv pedig általuk kitölthet meteti, hogy az iga tartásá be, az igazolvó a Magyarországi Faér aki az igazolványokat igazolványokat mások értelmében fog eljárni veszi és résztkre a j Budapest, 1920. au

Használt és uj

Méregélő acélkaszák

80—85 cm. K 95.—, 90 cm. K 100.— darabonként.
Ekefejek, lapátok, trágyavillák, lópatkó, sodronyszeg
és egyéb gazdasági cikkek kaphatók a legolcsóbb napi áron.

Kőrössy József és Társai
Budapest, VI., Rózsa-utca 87. sz.

Eredeti Stock-motorekét, gyümölcsfeldolgozó gépeket

raktárról szállít: 9106
Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.
Telefon 76-94. Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 45. (Környelm., Diplomát.)

CEMENTIPARI

gépgyárunkat, irodánkat és mintatelepünket új gyártelep-
pünczre X., Gyömrői-ut 76-78. helyeztük át.

Gépek és formák: cementtöbbsérp, betontégla, betonblokk,
cementlap, betoncsövek és egyéb építőanyag gyártására.

— Komplet aszbesztcementpala gyári berendezések. — 9036

SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára

Telefon: József 50-88, 90-34, 40-26. Villamos Kispest, Üllői-ut, Biehn-gyári megálló.

Árlisták, költségvetések díjmentesen!

Zsák- és ponyvaköcsönzés.

Zsák- és ponyvakereskedő.
Vétel és eladás. 8876
Iroda: Budapest, V., Alkotmány-u. 19.
Telefon 156-76. Fióktag: Fiume, Sáros-kikötő.

Istálló-, magtár-, melegágyablakokat,

vasajtókat és rúcsokat kovácsolt vasból olcsó
árban szállít
Faragó és Társa
gazdasági vasművek és istálló-berendezések
gyára, Budapest, VI. ker., Béke-tér 6. szám. 8987

I-a kocsikenőcs, kékkő, kar- bid, raffiaháncs, gépkenőcs

stb. mezőgazdasági cikkek
legolcsóbb napi áron ajánl
**Ratzka Ágoston, Budapest, V., Lipót-
körut 17. Telefon: 65-02. Interurban.** 8772

Vásárolok szalmát, I. szénát, lucernát,

csak uradalmi nagy tétel. Ajánlatokat
„Mezőgazdasági szeszgyár, Szentmártonkúta
9126” címre a kiadóhivatalba kérek. 9126

Veszünk vagonba rakva nagyobb mennyiségű kemény tűzifát, vagy keményfa-tuskót.

Szíves ajánlatok mázsánkénti ár és vasúti állomás
feltüntetésével Gyöngyösi Forgalmi Bank
R.-T., Gyöngyös címre kéreznék. 9139

Nyers Kenderkórókat

nagyobb tételekben veszünk, esetleg a hely-
színen is kikészítjük. Termelési előjegyzést
elfogadunk. Közlelbi felvilágosítást nyújt a
Délmagyarországi Kendergyár R.-T.
Budapest, IV., Múzeum-körut 41. 9056

Eladó és bérbeadó kisebb-nagyobb birtokokat ajánlok és keresek.

Birtokvételeket, bérleteket finanszírozok. Tőzsei meg-
bizásokat pontosan, legelőnyösebben fogantatosítok.
Schwarz Gusztáv banküzlete
Budapest, V., Gizella-tér 6. 8689

Most jelent meg! A házi nyul mint haszonállat

Irta: L. Kovács Gáspár
Ára bérmentes küldéssel 15 korona
„Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. 9138

FÖLD BIRTOKOSOKNAK!

Külföldről hazatérve disz-
tingált vagyonos magyar-
belga fiatal házaspár évi
előkelő földbirtokosnál vagy bérletnél. Külföldön szerzett
tudományos és gyakorlati szaktudásomat, modern kert-
gazdaság berendezése céljából, esetleg a föld birtokosa-
nak rendelkezésére bocsátom. Szíves ajánlatokat Buda-
pest, IV., Váci-utca 9. szám „H. L.” jelzéssel
a portáshoz kérem. 9138

Gróf MIRBACH és ZONGOR

bank-, gabona- és tőzsedbizományi irodája,
Budapest, VIII., Népszínház-utca 20.
Telefon: József 8-15.

Elfogad megfizéseket:
Értékpapírok és külföldi pénznemek,
gabona, mezőgazdasági termények
vétele és eladására.
Külföldi kifizetések és átutalásokra.
Ingatlanok vétele és eladására.
Jelzálog-, lombard- és váltóközlésnök
folyósítására. 9101

KERESÉK ügyfeleim részére kü- lönböző nagyságu ingatlanokat és bérleteket

Matiaszkovszki „Ménkas” Forgalmi Iro-
dája, Budapest, VII., Rákóczi-ut 8/B.
Üzleti óra déli 1 órától. 9117

Beton- és vasbeton- építkezésekhez kavicsot

kiváló minőségűt szállítanak vagontelepekben jutányosan
Nagy Izsó és Radó László építési vállalkozók
(Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 1.)
MEZONYÉKLÁDHAZAI kavicsbányája.
Távírási cím: Nagyradó Budapest.
Interurban telefon: József 25-58. 9028

Pályázati hirdetmény.

Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület 8 kat. hol-
das egri falkolajába folyó évi október hó elsejére kötelező
belsőre **OKLEVÉLES FAKERTESZT KERES.**
Fizetés meggyőzés szerint.
Folyamatos okmányokkal felszerelve jelentkezzenek sze-
mélyesen az Egyesület titkári hivatalában, Eger,
Vármegeyháza.
Eger, 1920. augusztus 18-án. 9140 Előadó: K.

Szállítunk gazdasági malmokat, teljes ma-
lomberendezéseket, henger-
székeket, kőjártókat és mindenféle malom-
gépeket, **Radlál-szárítók**, min-
denféle gazdasági gépeket.
Ajánlunk azonnali szállításra: szőlőszúrókat,
horszajtókat és szecekavágókat elsőrendű
kivitelben. Vizsonteladónak árendéjéért.

Vállaljuk mindenféle malom- és gazdasági gépek,
motorok és cseplőgarnitúra szak szerű
javítását teljes jótállás mellett. — Malomhengerek
rovátkolását és csiszolását elvállaljuk a leg-
szakoskerűbb és legprecízebb kivitelben.

KOVÁCS ÉS TÁRSA malomberendezési és
felszerelési vállalata
Budapest, V., Alkotmány-utca 25. szám.
Telefon: 104-52. 8373

Vállalatunk napi egy óra többletet dolgozik a magyar nemzet javára.

52897/1920. A.
Hirdetmény
a Magyarországi Faértékesítő Hivatal által kiadott szállítási igazolványok fel-
használásánál tapasztalt visszaélések megszüntetése és azok elkövetői ellen fogana-
tosítandó megtorló intézkedések tárgyában.
A Magyarországi Faértékesítő Hivatalnak tudomására jutott, hogy egyesek a Magyar-
országi Faértékesítő Hivatal által részükre felhasználás céljából kiadott szállítási igazol-
ványokat, valamint az igazolványtömbökből kivett egyes igazolványlapokat — az igazol-
ványok felhasználására fennálló rendelkezéstől eltérőleg — harmadik személynek enged-
nek át, sőt úgy az egyes igazolványokkal, mint az igazolványfüzetekkel is üzérkednek,
mialatt egyrészt a Magyarországi Faértékesítő Hivatalt anyagilag megkárosítják, más-
részt lehetővé teszik egyes fatermelőknek, illetve fatermelőtulajdonosoknak, hogy kész-
leteiket eltitkolják és nagyobb mennyiségű tűzifát a közlelőkre való igénybevétel alól
elvonhassanak.
Mintán az igazolványok kizárólag azok által használhatók fel, akik szabályszerűen
bejelentett készletek felett rendelkeznek és kizárólag azok által, akik részére felelősség
és elszámolás kötelezettsége mellett az igazolványok kiadattak és akiknek neve alatt
a kiadott igazolványok a Faértékesítő Hivatalnál nyilván vannak tartva, a Magyaror-
szági Faértékesítő Hivatal mindazokat, akik akár a hivatal által már kitöltött, akár
pedig általuk kitölthető igazolványtömbök felett rendelkeznek, a legszigorúbban figyel-
mezteti, hogy az igazolványok felhasználásánál a fennálló rendelkezéseket pontosan
tartásák be, az igazolványoknak mások részére való átengedésétől tartózkodjanak, mert
a Magyarországi Faértékesítő Hivatal a tudomására jutott esetekben nemcsak az ellen,
aki az igazolványokat felhasználja, hanem azok ellen is, akik a részükre átadott
igazolványokat másoknak átengedték, az 1951/1918. M. E. szánu kormányrendelet
értelmében fog eljárni, tőlük az igazolványokat be fogja venni, készleteiket zár alá
veszi és részükre a jövőben igazolványok kiadását engedélyezni nem fogja. 9132
Budapest, 1920. augusztus hó 9. Magyarországi Faértékesítő Hivatal.

HARDERER és FORGÓDOBRENDSZERŰ 9114
burgonyakiszántó-gépeket
kedvező áron
raktárról azonnal
szállítunk.
Napiteljesítmény 2-4
magyar hold.
A megtakarított napszá-
mosbérékből a gép egy
idény alatt kifizetődik.
Árajánlattal szívesen
szolgál:
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST,
V., Váci-ut 80. sz.

Használt és új **zsákok** jutából vászonból legjutányosab- és papírból ban kaphatók **GRAUS MÓR** zsák- és ponyvanagykereskedőnél, BUDAPEST, V., Vadász-u. 6. TELEFON: 45-89. 8768

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. Szőlőhözvő fonalak. **NAGEL ADOLF** zsebkészítő és ponyvagyár és kőszövőgyár Budapest, V., Arany-János-u. 10. Pókok: FIUME, ZAGREB, TRIEST, WIEN Telefon: 35-92, 90-82, 104-10, 164-08, 17-78.

Gazdasági épületek
átfedésére, békeminőségű

I-a KÁTRÁNYLEMEZT

kátrányt, Δ sarkos lécezt, hozzávaló szőveget, facementet szállítunk

avult zsindelytetők átfedését
és javítását, több évi jótállással vállaljuk

GÁRPOS OSZKÁR aszfaltgyár, BUDAPEST, V., Kádár-u. 4. TEL: FÖR: 67-96. 9141

MÁKOT, HÜVELYESEKET, MÉZET

VÁSÁROL:

KALMÁR JENŐ

Budapest, V., Zoltán-u. 9.
Telefon: 87-17. Sürgőnycim: Kalmus.

Szőlőzuzók, borsajtók, tisztítórosták,

kézi- és járgányos caéplők, boronák, összes gazdasági gépek, szivattyubereendezések legújtanosabban beszerezhetők

Farkas J. és Tsa

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 61/T.

GŐZEKE SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, Miskolcon.

részleteket mindenféle gyártmányú gőzekébe készít és szállít precíz kivitelben acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat, tűzszekrényeket, ekevasakat stb. **GÖDRONYKÖTELEKEK**

Eladó: 5-6s „KEMNA”-eke átalajturóval. 9103

FASZENET, tűzifát

vagontételekben azonnal szállítunk bármely állomásra. Szállítási igazolványokról mi gondoskodunk.

ÁLTALÁNOS SZÉNKERESKEDELMI VÁLLALAT

Budapest, X., Schuster-János-tér 1.
Telefon: József 90-18. Telefon: 48-77. Sürgőnycim: Eszenval.

Gőzgépeket, Motorokat, Malomberendezéseket

40-1200 lóerőig, teljes

szállít: 8685

MEZŐGAZDASÁGI IPARI VÁLLALAT

Budapest, VIII., József-körut 49.

Gazdasági építkezésekhez vasmunkák, istálló-, magtáráblakok, víztartányok stb.

nagy választékban FARKAS és TÁRSA lakatosárnygyár, kőszáraktárról kaphatók Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz. 8723

Süldő sertéseket hizlalásra elvállalnék 500 darabig, kisebb csapatokban is, elismert hizlaló. Súlygyarapodás megállapodás szerint.

Siráky Lajos, Vác. 9113

Borsajtók, szőlőzuzók, tengerimerzsolók, vetőgépek, gazdasági szekerek

azonnal beszerezhetők a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társaságnál. 9068

BÉRSZANTÁST

VÁLLALUNK

LIBERTA KERESKEDELMI TÁRSASÁG, Budapest, II., Török-utca 10. Mintaterem: VI., Andrássy-ut 8. Telefon: 91-57. 9102

Lovak rühösségét

leggyorsabban, legreményesebben és legolcsóbban gyógyítani csak a gázkezeléssel lehet. Rühkóros lovakat gázkezeléssel gyógyít és Dr. Magyar-Kossa Gyula állatorvosi főiskolai tanár rendszere szerinti (szabadalmazott) gázkamrákat, lovak, szarvasmarhák, juhok részére szállít és költségtérítést küld.

„SCADION” első magyar gázkezelési vállalat

Budapest, VIII., Szigony-utca 25. 9035

A "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részv.-Társ. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. nagy készlet van az alanti gazdasági könyvekből:

F. 25. sz. **Napszámoskönyv** 100 lapos terjedelemben, 14x20 cm. nagyságban, egy heti beosztással, darabonként K 5-
F. 33. sz. **Levelezőkönyv** 50-50 lapos terjedelemben, 15x20 cm. nagyságban, perforálva, indigóval való használatra, darabonként K 4-
F. 28. sz. **Munkabérfizetési lajstrom** 100 lapos terjedelemben, 31x44 cm. nagyságban, vékony fehér papíron nyomva, indigóval való használatra, 1 heti beosztással, darabonként K 15-
F. 20. sz. **Összesített cséplési napi jelentés** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, indigóval való használatra, 33x23 cm. nagyságban, darabonként K 15-
F. 23. sz. **Gabonaszállítókönyv** 150 lapos terjedelemben, 2 lap kitéphető, 1 lap szilárd, darabonként K 2-
H. 1. sz. **Kis pénztárkönyv** 13x20 cm. nagyságban, vörös vonalozással, 50 lapos terjedelemben, korona fillér rovatozással, darabonként K 5-
H. 2. sz. **Ugyanaz** 10x16 cm. nagyságban, 30 lapos terjedelemben, kemény papírba kötve, darabonként K 1-
Fenti árakhoz még 500% felár értendő. Ezen könyvekre vonatkozó rendeléseket sziveskedjenek mielőbb hozzánk juttatni. Rendelések utánvétellel vagy az összeg és portó előzetes be-
küldése ellenében eszközöltetnek.

DYNAMÓK és ELEKTROMOTOROK, BENZINLOKOMOBILOK, GŐZKAZÁN- és GŐZSZIVATTYUK, TRANZMISSZIÓSZIVATTYUK

felkarokszivattyúval és tartánnyal azonnal kaphatók:

SZÉKELY és TÁRSA magánmérnökök, Budapest, VI., Liszt-Ferenc-tér 8. Telefon 96-80.

PANNONIA mezőgazdasági gépgyár R.-T. BUDAPEST, V., Pozsonyi-ut 35.

Szállítunk teljes malomberendezéseket a legmodernebb kivitelben, mindenféle gazdasági gépet és motorokat. Szállítunk szivógázgenerátorokat benzinzincseplőkhöz. Elvállaljuk mindenféle gazdasági és ipari gépek szakszerű javítását és átalakítását a legpontosabb kivitelben. **Veszünk használt gépeket.**

!! A malomtulajdonosok figyelmébe!! Hengerrovátkolást azonnal a legprecízebb kivitelben eszközölünk. Szaktanácsokkal és költségvetéssel díjtalanul szolgálunk. 8375

Ajánlunk szőlőpermetezőket, „Corona” jegyűt, vörösréz, sárgaréz, galvanizált és horganyozott kivitelben.

Triőrök

marott sejtkekkel minden gabona tisztítására.

Cséplőgépszifák.

Tőrekrosták. Mindenemő iyyukasztott lemezek.

Stahel és Lenner

trier- és lemezlyukasztógyár r.-t. Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46.

GAZDASÁGI BESZERZŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT

BIBÓ KÁLMÁN

BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 14. TELEFON: 107-23, 131-60.

Fiókai: ENYING, SZILASBALHÁS, DEVECSER.

Szállítok mindenféle gazdasági eszközt és anyagot. Termékek, mindenféle magvak, takarmány és élő-
állatok vétele és eladása. 8873

34. SZÁM

LÓ

GYE

és E

Heller Vil

Budapest,

Szerel

Használt és új

Élő- és

RÉSZ

esetleg haszn

megegyezés sz

állat is elvállal

pest, I., Me

150

manga

elad

ban, u

GY

Földb

ban ajánlok

parcellázás

Tőzsdéi

Strass

Budapest, V., U

Eladó

W. D. be

alig használt,

Nemes urac

HAT

BUZ

Quitt

tarmény-, ge

BUDAPEST, V

Sürgő

Tenyészállatist

LÓTARTÓK! Mindenféle lószerszámot **K**olhányi Testvérek szállítunk bármily mennyiségben. **K**észítők és nyergesek Budapest, IX., Viola-utca 48. (Órökimádás templom mögött)

GYENGE- és ERŐS- áramu villamostelepek, gazdasági telefonok javítását és szerelését jutányosan jótállással készíti: **Heller Vilmos és Társa** elektrotechnikai vállalata Budapest, VII., Jósika-utca 10. szám. Szerelési anyagok állandóan raktáron. 879/a. Telefon: József 86-57.

Mezőgazdasági és erdei iparvasutakra alkalmas 98 db 76 cm. nyomtávu kerékpár, csapágyakkal, 3 db jóformán új **szijskorong** 156 cm. és 120 cm. átmérővel: **transzmisszió-tengelyek**, 1 db 200 m. hosszú **sodronykötél**, 1 db 40-50 q-ás **hidmérleg** **ELADÓ.** Leveleket **Székely László**-hoz, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 14. „Mezőgazdaság” jellegre.

Borosbordó

saját készítményű, elsőrendű erős tölgyfából, minden nagyságban és mennyiségben raktárról kapható. **Király János és Tsa** kádáripartelep Budapest, IX., Dandár-u. 24. (Mester-utca mellett)

Használt és új **zsákok, ponyvák, zsinegek** **F**LEINER JENŐ és Tsa zsáknagykereskedők. **BUDAPEST,** V., Percezel-Mór-u. 4. TELEFON: 118-76.

Élő- és holtfelszerelést részeseledés mellett, esetleg használati díjjal keres bér gazdaság, ahol meggyezés szerinti tartásra 180-200 db számos állat is elvállaltatik. Ajánlatok: **Dr. Patak, Budapest, I., Ménesi-ut 68.** címre. 9127

1 db 50 és 2 db 68 hektoliteres, teljesen új, kifogástalan **ászok tölgyfahordó** eladó. Bővebb felvilágosítást ad: **Magyar Borkereskedelmi r.-t. nagykanizsai pincézte, Nagykanizsa.** 9109

Bognár- és szerszámfának alkalmas elsőrendű ákácfa

körülbelül 900 darab, 12-61 cm. vastagságban és 2-12 méter hosszúságban **Gyapapusztai gazdaságban, u. p. Paks, Tolna megye, eladó.** 9110

150 darab 4 hónapos mangalicamalac eladó Gyapapusztai gazdaságban, u. p. Paks, Tolna megye. 9111

Eladó egy pár 176 cm., jegytelen feketék **4 és 5 éves herélték,** batárlóvoknak vagy más gazdasági célokra alkalmasak, teljesen hibátlanok. Megtekinthető **Weiszman Hugónál, Pápan.** 9124

Elsőrendű, kézzel vert, vörösre égetett **FALITÉGLA,** valamint hódfarku **TETŐCSERÉP** kapható a Zsoldos Téglagyárban, Szentesen. 9115

GYAPJUZSÁKOK jutából és féljutából **F**ALUDI ÉS ELEK-nél a legolcsóbban kaphatók: **BUDAPEST, V., Nagykorcsa-utca 22.**

Földbirtokokat különféle nagyságban ajánlok megvételre. **Birtokvételeket, parcellázásokat és finanszírozásokat** elvállalok. **Tőzsdei megbízásokat** pontosan eszközölök. **Strasser Emil** banküzlete, Budapest, V., Lipót-körút 26. Telefon: 37-35. 9071

Csepplőgarnitúrákat, gőzgépeket, darálókat, szivattyúkat, mindenemű **malomgépeket, gyárt, javít, cserél** **Király Gyula** malomépítész és gépgyára, Budapest, IX., Ráday-u. 24.

Csepplési idényre ajánljuk a minőségű **cser- és chromcserzésű gépszijainkat, olajat, gépszirt** **Kriser és Mártony,** műszaki kereskedők, Budapest, V., Kálmán-u. 26. 8982

Eladó egy 55 lóerős **W. D. benzinmotoros szántóeke,** alig használt, teljesen üzemképes állapotban. **Gróf Nemes uradalom, Solt.** 9137

Bérbeadó birtok Bihar megyében 1635 kat. hold, ebből kb. 900 hold szántó, 200 hold rét, 350 hold legelő, 120 hold erdő, nádas, kert stb. Bővebb felvilágosítást nyújt **Dr. Kozma Jenő** ügyvéd, Budapest, II., Corvin-tér 6. 9133

Az összes **gazdasági gépeket** legolcsóbb áron **raktárról** szállítjuk. **CSAPÓ K.,** gépcsarnoka, Budapest, IX., Viola-utca 7. szám (saját ház). A főváros egyik legnagyobb gépraktára. 9130

A KIVÁLÓ HATVANI NEMESITETT BUZAVETŐMAGRA

amíg a készlet tart, már csak augusztus hó végéig fogad el megrendelést a

HATVANI NÖVÉNYNEMESITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, Hatvan

9107

Magyar Vadkiviteli Vállalat R.-T.

Budapest, IX., Tóth-Kálmán-utca 8. (Hűtőház.)

Telefonszám: József 18-61.

Sürgőnycim: Vadhus Budapest.

Lőtt vadat

minden mennyiségben **átveszünk** ezért a legmagasabb árat fizetjük.

Szállítóinknak kívánatra minden összegű **óvadékot** nyújtunk.

Nagyobb vadászati eredményeket saját közegünk által a legközelebbi vasúti állomáson átvételünk. A szállítmányok értékét az átvétel után azonnal ki-egyenlítjük. 8987

Üzletfeleink

lőszerszükségleteit

gyári áron

beszerezzük.

Lőszerszükségletnél a töltények nagysága és a serétek száma közlendő.

Quittner és Kollman

termény-, gabona- és állatértékesítő vállalata **BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 9, TELEFON: 103-77.**

Sürgőnyeim: Fundamentum, Budapest.

Tenyészállattartók: Pestszentlőrinc, Szentmártonkúta.

Napi árakon mindennemű

terményt és magvat vásárolunk.

EXPORT-IMPORT.

8850

Gőzekék,

ASTRA GÁZEKÉK, LAKÓKOSCIK, SODRONYKÖTELEK,
azonnal szállíthatók.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPCYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰNKÖSÉGE
BUDAPEST, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 32. 8688

LŐSZERSZÁM IGÁS és JUKKER

nagy raktára,
bőrből és hevederből.
Ára 500-1150 K.-ig.

GÁL MIHÁLY szíjgyártó, Budapest, VI., Lázár-u. 16. (Operaház mögött)

Szállítás postán is, utánvétellel.

Julius havi
legújabb könyv-
jegyzékünket
kivánatra ingyen meg-
küldjük. "Patria" r.-t.
könyvosztálya, Budapest
IX., Üllői-ut 25. szám.

A francia technika legújabb vívmánya a

RENAULT-TRAKTOR

— Vezér-
képviselő: 9128
REIMAN GYULA,
BUDAPEST, V., GIZELLA-TÉR 3.

Bérszántást

80 és 110 HP. CASE GŐZEKEKKEL elsősorú szerelők
vezetése alatt vállal:

HANN ARTHUR és TÁRSAI, Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.
Sürgőnycím: CASE BUDAPEST. 8656

REISMAN KÁROLY
BUDAPEST,
VI., PODMANICZKY-UTCA 67.

SZÁLLIT: malomgépeket, teljes beren-
dezőket, u. m.
mezőgazdasági gépeket, takar-
mányfüllestőket, répavágókat, darálókat, kizárólagos, ló-
heréfejűt és gazdaságok-
ban szükséges összes műszaki cikkeket. 8654

Zárt mezőgazdasági szerkecsi

eséplő, szántó- vagy üthengerlőgarnitúrához, konyhaberendezéssel, új állapotban,
jutányosan eladó. Megtekinthető bármikor: Budapest, IX., Ernő-utca
22. szám. Értekezni ugyanott. 9129

KREISLER JENŐ malomépítő és
berendező vállalata
BUDAPEST, V., Váci-ut 28. sz.
RAKTÁR: VI., VÁCI-UT 69. 8727

Marokrakóaratógépek, eredeti Mayer-trieurök, malom- és
darálójáratok, gazdasági malmok raktárról azonnal szállíthatók.

Minden magyar gazda érdeke és kötelessége,
hogy az általunk forgalomba hozott **egyvas, kettős gerendelyes**

ACÉLEKÉT

beszeresse. Érdeke, mert jó akót kap olcsón. Kötelessége, mert
támogatja a magyar ipart. Kérjen árajánlatot és leírást. 8999

DÉNES B. Betéti Társaság-tól,
BUDAPEST, VI., Vilmos-császár-ut 61.

MUSCATE, BETCKE & Comp. GYÁRAI

prompt szállításra ajánlanak 8295/a

fűkaszókat, répavágókat, szecsavágókat, kapálókat,
motor- és gözcséplőket, aratógépeket és trágyaszórókat.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET: H. DESSAU & Co., COPENHAGEN BUDAPESTI FIÓKJA
V., NÁDOR-UTCA 28. SZ. 9129

DISTOL biztosan ható szer a mételykór ellen

Dr. MAREK JÓZSEF állatorvosi főiskolai ny. r. tanár kísérletes vizsgálatai szerint
Készíti: „CHINOIK” gyógyszer- és vegyszertani termékek gyára r.-t. (Dr. Kereszty és Dr. Wolf) Ujpest, Tó-utca 5.
Közelebbi felvilágosítással és használati utasítással a gyár szívesen szolgál. 8428

Gazdasági szekereket

elsősorú kivitelben, garantált 1200 kg. hord-
képességgel, raktárról azonnal szállít, valamint
garantált 1600 kg. hordképességre, jövő havi
szállítás mellett, előjegyzéseket elfogad: a

Magyar Országos Bank R.-T. Áruosztálya

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 41.

Telefon: JÓZSEF 70-21.

Sürgöny: CISTERNA. 8998

Nemesített

Székács-buza vetőmagvak

véglegesen megrendelhetők a

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ R.-T.-nál

— Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR —

BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA 3. SZ. 9125

Anyaghiány és gyártási
nehézségek miatt

VESZÜNK

WOHANKA-MOTOROKAT

minden
nagyságban. 8986

WOHANKA és Társa utóda r.-t. géposztálya, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. sz.

A föld kör
A mezőga
iktatása. (M.
A cukorgya
A formalin
Ödön.)
Dinnyeterm
dor dr.)
Uj rendele
Gazdatársá
Nemzetköz
Bucsuvasco
miniszter tisz
Az új föld
lépése.
Vegyes köz
Tőzsde. Ke

Lyka Döm
képviselő és
gondolkodó e
dítványt kül
hivatalos app
foglalkozhat
ha mellé áll
hetné el a
Lyka-főle ja
kezelt nagyb
birtokpolitika
kezelt, maga
azért, mert
folytán sok
telepítve az
hivatásuknak
vannak. El
nagyüzemek
birjuk kivitel
szabályozója
ez a lényege
A magas
mére irány
„Köztelek”
már, a földre
ban szinte u

Eke

vág

a Mag

Mai sz